

С подкрепата на
програма Еразъм +
на Европейския съюз

Състояние на сектора за учене на възрастни в Област София-град 2014 – 2018 година

РЕГИОНАЛНО
УПРАВЛЕНИЕ НА
ОБРАЗОВАНИЕТО
СОФИЯ-ГРАД

София
2020 г.

БИБЛИОГРАФСКА СПРАВКА

ЗАГЛАВИЕ:

СЪСТОЯНИЕ НА СЕКТОРА ЗА УЧЕНЕ НА ВЪЗРАСТНИ В ОБЛАСТ СОФИЯ – ГРАД

ОРГАНИЗАЦИЯ:

РЕГИОНАЛНО УПРАВЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО – СОФИЯ-ГРАД

АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ:

- д-р Ваня Кастрева – областен координатор; Началник на РУО София-град
- Мардирос Зовикян – член на областната координационна група; Директор на ПГМЕ „Н.Й.Вапцаров“ – гр.София
- Ваня Илиева – консултант статистика; Началник отдел "Статистически изследвания - София", Териториално статистическо бюро – Югозапад, НСИ
- инж. Златка Иванова – секретар на областната координационна група; старши експерт професионално образование и обучение в РУО София -град

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪКРАЩЕНИЯ.....	4
ТАБЛИЦИ.....	4
ФИГУРИ.....	5
ВЪВЕДЕНИЕ.....	7
РАЗДЕЛ 1. Методологична база.....	8
1.1. Основни определения в сектора за учене на възрастни.....	8
1.2. Времени обхват на анализа.....	11
1.3. Основни показатели за оценка на състоянието и развитието на образованието на възрастни.....	11
РАЗДЕЛ 2. Състояние и развитие на сектора за учене на възрастни в област София-град.....	17
2.1. Кратка характеристика на социално-икономическото развитие.....	17
2.2. Показатели за състоянието на сектора за образование на възрастни в Област София-град.....	22
ПРИЛОЖЕНИЯ.....	35

СЪКРАЩЕНИЯ

Брутен вътрешен продукт	БВП
Електронната платформа за учене на възрастни в Европа	ERALE
Институт по пазарна икономика	ИПИ
Националната агенция за професионално образование и обучение	НАПОО
Национален статистически институт	НСИ
Международна стандартна класификация на образованието	МСКО
Преждевременно напуснали училище	ПНУ
Професионални гимназии	ПГ
Професионални колежи	ПК
Степен на професионална квалификация	СПК
Центрове за професионално обучение	ЦПО
Учене през целия живот	УЦЖ
Професионално образование и обучение	ПОО
Държавни образователни стандарти	ДОС

ТАБЛИЦИ

№	Наименование	Стр.
1.	БВП на човек от населението по статистически райони и области, лв.	33
2.	Регионална статистика и показатели за мониторинг, общо за страната	34
3.	Регионална статистика и показатели за мониторинг, област София-град	37
4.	Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години) по статистически райони и по области	40
5.	Коефициенти на безработица (15 - 64 навършени години) по статистически райони и по области	41
6.	Образователна структура на населението на възраст 25-64 години на 1 февруари 2011 г. по степен на завършено образование, райони и области	42
7.	Относителен дял (%) на неграмотните сред лицата на 15 и повече години на 1 февруари 2011 г. по възрастови групи и по райони и области	43
8.	Записани лица на възраст 16 и повече години в програми за възрастни за придобиване на СПК - платено обучение по вид на обучаващата институция, степен на професионална квалификация	44

9.	Записани лица на възраст 16 и повече години в програми за придобиване на СПК във формалното образование в професионални колежи и в ПГ във вечерна, задочна или друга неприсъствена форма на 1000 човека от населението по области	46
10.	Завършили по степени на образование, вид на училището общо за страната и за област София-град	47
11.	Лица на 16 и повече години, придобили СПК в професионални колежи и в ПГ - вечерна, задочна и друга неприсъствена форма на обучение на 1000 човека от населението по области	49
12.	Лица, завършили курсове за професионално обучение, неводещи до придобиване на СПК, в ЦПО, професионални гимназии и професионални колежи по статистически райони и области	50
13.	Лица, завършили курсове за професионално обучение, неводещи до придобиване на СПК, в ЦПО, професионални гимназии и професионални колежи на 1000 човека от населението по области	52
14.	Участие на населението на 25 - 64 г. във формално образование и неформално обучение (4 седмици преди интервюто) по статистически райони	53
15.	Рано напуснали образование и обучение (18 - 24 навършени години) по статистически райони	54

ФИГУРИ

№	Наименование	Стр.
1.	Брой на населението в Република България и област София – град за периода 2014-2018 година.	17
2.	Коефициент на естествен прираст на Република България и област София – град за периода 2014-2018 година, в ‰ (на 1000 души от населението).	17
3.	БВП на човек от населението в по-големите административни области на страната, в лева – 2018 година	18
4.	БВП на човек от населението в административните области на Югозападен район, в лева – 2018 година	19
5.	БВП на човек от населението за периода 2014-2018 година в Област София-град, в лева	19
6.	Коефициент на заетост на населението на възраст 15 – 64 години в Област София - град	20
7.	Коефициент на безработица в Област София-град и общо за страната	21
8.	Образователна структура на населението на възраст 25-64 години към 31 декември 2018 година в Област София-град	22
9.	Образователна структура на населението на възраст 25-64 години към 31 декември 2018 година в страната по статистически райони.	22
10.	Образователна структура на населението на възраст 25-64 години към 31 декември 2018 година в области на страната по статистически райони.	23
11.	Относителен дял (‰) на неграмотните сред лицата на 15 и повече години	24

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни”

	на 1 февруари 2011 г. по възрастови групи в Област София-град	
12.	Завършили средно образование по вид на училището в Област София – град за периода 2014-2018 година (в брой)	26
13.	Учащи на 16 и повече години в програми за придобиване на СПК в Центрове за професионално обучение и в платено обучение в професионални гимназии в Област София - град	27
14.	Придобили СПК в програми за възрастни в ПГ и ПК през 2018 г. в област София-град	28
15.	Лица на възраст 16 и повече години, придобили СПК в ЦПО и ПГ - платено обучение през 2018 г. в област София-град	29
16.	Завършили курсове в ЦПО, ПГ и ПК, неводещи до придобиване на СПК в област София-град и за страната за периода 2014-2018 година	30

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият анализ е разработен от Областна координационна група за учене през целия живот София-град в рамките на проект № 592041-EPP-1-2017-1-BG-EPPKA3-AL-AGENDA „Националните координатори в изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни”, осъществяван с финансовата подкрепа на Програма “Еразъм+” на Европейската комисия.

Проектът се изпълнява в периода 01 ноември 2017 г. – 31 декември 2019 г. от Министерството на образованието и науката – Национален координатор за изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни, в съответствие със Споразумение № 2017 – 2297 / 001 – 001 между Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура на Европейската комисия и Министъра на образованието и науката на Република България.

Конкретните цели на проекта са следните:

- Осигуряване на постоянен и ефективен механизъм за координирано взаимодействие на всички заинтересовани страни в сектора за учене на възрастни на национално, областно и местно равнище.
- Оценяване на напредъка при изпълнението на националните цели за развитие на сектора за учене на възрастни и предлагане на мерки за повишаване на уменията на възрастните с активното участие на всички заинтересовани страни.
- Подобряване на условията за формиране на политики на областно ниво.
- Повишаване на осведомеността, подпомагаща националните дебати и диалог относно политиките за учене на възрастни, и популяризиране на ползите от учене през целия живот.

За осигуряване на първоначални условия за планиране и оценяване на политиката в сектора за учене на възрастни на областно ниво в област София-град беше създадена областна координационна група за учене през целия живот.

Целта на настоящия анализ е да запознае заинтересованите страни със състоянието на сектора за учене на възрастни област София-град, както и да представи изводи и препоръки за развитието на образованието и обучението на възрастни на областно равнище.

Анализът е структуриран в два раздела:

Раздел 1 представя методологичната база на анализа – определения на основни понятия в сектора за учене на възрастни, времевия обхват на анализа и основните показатели за оценка на състоянието на сектора за учене на възрастни.

Раздел 2 представя състоянието на сектора за учене на възрастни в Област София-град. Направена е кратка характеристика на социално-икономическото развитие на областта и са анализирани резултатите по 10 показатели за образование и обучение на лица, навършили 16 г. на областно равнище.

Методологията на анализа е съобразена и със спецификата на основните източници на данни и тяхното набиране. Документът се базира основно на данни, предоставени от Националния статистически институт (НСИ), Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО).

Предварителният вариант на анализа е представен за коментар и съгласуване на членовете на Областната координационна група за учене през целия живот – Област София-град.

Раздел 1. МЕТОДОЛОГИЧНА БАЗА

1.1. Основни определения в сектора за учене на възрастни

1.1.1. Учение на възрастни

Понятието „**учене на възрастни**” обхваща образование и/или обучение на възрастни чрез формално, неформално и самостоятелно учене.

В международен план, за постигане на съпоставимост на данните за образованието и обучението на възрастни, е възприета възрастта на обучаемите от 25 до 64 навършени години.

На национално ниво, съгласно българското законодателство, е възприета възрастовата рамка на обучаемите – 16 и повече години. На национално равнище формалното образование на възрастни включва учащите възрастни в общообразователни програми и в програми за придобиване на степен на професионална квалификация, които от своя страна се подразделят на:

- програми, провеждани в училищната система (главно в професионални гимназии - ПГ);
- програми, провеждани в професионални колежи (ПК);
- програми за обучение в Центрове за професионално обучение (ЦПО) и платено обучение в професионални гимназии.

Източници на данните са: НСИ – за учащите в първия и във втория вид програми и съответно НСИ съвместно с НАПОО за третия вид програми.

Настоящият анализ разглежда състоянието и развитието на образованието на възрастни (16+ г.) по програми за придобиване степен на професионална квалификация (СПК) в училищната система и в професионалните колежи - вечерна, задочна, самостоятелна или друга неприсъствена форма на обучение и в програми за придобиване на СПК в Центровете за професионално обучение (ЦПО) и платено обучение в професионални гимназии.

1.1.2. Формално образование и обучение, неформално обучение и самостоятелно учене

Формалното образование и обучение се извършва в организирана и структурирана среда, предназначена за учене, и води до придобиване на степен на образование и/или на квалификация, в повечето случаи документирана под формата на свидетелство или диплома. То включва системи за общо образование, професионално образование и обучение и висше образование (не е предмет на разглеждане в настоящия анализ!). Формално образование и обучение се провежда в училищната система и висшите училища, в професионалните колежи и в ЦПО.

Неформалното обучение се осъществява като организирана дейност извън системата на предучилищното, училищното и висшето образование, и не води до завършване на клас, етап и степен на образование или придобиване на степен на професионална квалификация или на квалификация по част от професия.

Самостоятелното учене е неорганизирано и несистематизирано натрупване на знания, умения и компетентности, придобити от ежедневиия опит на човека.

В предвид широкият обхват на формите на самостоятелно учене, трудно бихме могли да го вземем предвид при статистическото оценяване на участието на възрастни в учене през целия живот (УЦЖ).

1.1.3. Дефиниция на формалното училищно образование на възрастни

Поради различията на международно и национално равнище по отношение на обхвата на образователните програми и на възрастта на учащите се налага да се въведе работна дефиниция:

„Образованието и/или обучението за възрастни в училищната система и професионалните колежи се осъществява по учебна документация за възрастни (лица навършили 16 год.), за придобиване на степен на образование или степен на професионална квалификация, включително и завършване на клас. То включва учащите възрастни, обучавани според съответната учебна документация както следва:

- Лица, навършили 16 години за придобиване на основно образование или за завършване на клас от основното образование във всички видове общообразователни училища без гимназиите в задочна, вечерна или самостоятелна форма на обучение;
- Лица, навършили 16 години за придобиване на средно общо образование в задочна, вечерна или самостоятелна форма на обучение в общообразователните училища;
- Лица, навършили 16 години за придобиване на основно образование и на I СПК с прием след завършен VI или VII клас във вечерна, задочна или самостоятелна форма на обучение;
- Лица, навършили 16 години за придобиване I СПК с прием след завършено основно образование във вечерна, задочна или самостоятелна форма на обучение;
- Лица, навършили 16 години за придобиване на средно образование и/или придобиване на II или III СПК в задочна, вечерна или самостоятелна форма на обучение;
- Лица за придобиване на IV СПК във всички форми на обучение;
- Лица в курсове за придобиване на I, II или III в платено обучение в професионални гимназии;
- Лица в курсове за придобиване на I, II или III СПК в Центровете за професионално обучение”.

Настоящият анализ обхваща образованието на възрастни по всички видове програми, водещи до придобиване на степен на професионална квалификация.

Обучаемите лица в курсове за ограмотяване и други видове краткосрочни курсове, не водещи до придобиване на степен на образование или степен професионална квалификация, не се включват в обхвата на учащите възрастни във формалното училищно образование, тъй като тези видове обучения по дефиниция се отнасят към неформалното обучение.

1.2. Времеви обхват на анализа

Настоящият анализ обхваща състоянието и развитието на образованието и обучението на възрастни в Област София-град през периода 2014-2018 година.

1.3. Основни показатели за оценка на състоянието и развитието на образованието на възрастни

За образованието на възрастни могат да бъдат дефинирани и изчислени десетки аналитични показатели, наричани индикатори, като резултати от провежданите статистически изследвания. За целите на настоящия анализ са подбрани само основните индикатори, които могат да бъдат използвани за анализ на състоянието на сектора и за формиране и мониториране на политики на областно ниво.

Наименование на индикатора	Описание	Източник на данните и периодичност
1. Образователна структура на населението на възраст 25 - 64 години по пол и по статистически райони	Разпределение на населението на възраст 25-64 години по най-висока завършена степен на образование, по пол и по райони (%) - Степени на образование: висше, средно (средно с придобита СПК и средно общо образование), основно, начално и по-ниско	НСИ, Изследване на работната сила -ИРС, Евростат, годишно
2. Записани лица на възраст 16 и повече години в програми за придобиване на степен на професионална квалификация (СПК) в професионални гимназии (ПГ) и професионални колежи (ПК)	Брой записани лица на възраст 16 и повече години във формалното образование в програми за придобиване на степен на професионална квалификация, провеждани в училищната система и професионални колежи. Програмите за възрастни обхващат обучението във вечерна, задочна, самостоятелна или друга неприсъствена форми на обучение за придобиване на I, II и III СПК в ПГ и за придобиване на IV СПК в ПК чрез всички форми на обучение. Обучаващите институции са различни видове училища и професионални колежи.	НСИ, Статистика на образованието, годишно
3. Грамотност на населението	Грамотността статистически се оценява чрез относителния дял - % на грамотните или на неграмотните лица сред лицата на 15 и повече години. За грамотно се счита лице, което може да чете и разбира смисъла на написаното, както и да напише кратко изложение за ежедневните си	НСИ, Преброяване на населението 2011 г., през 10 години

Наименование на индикатора	Описание	Източник на данните и периодичност
	<p>дейности. За неграмотно се счита лице, което не може да чете и разбира смисъла на написаното и не може да напише кратко изложение на ежедневните си дейности. Лице, което може да чете и пише само цифри и собственото си име, се счита за неграмотно. Неграмотно е и лице, което умее да чете, но не може да пише, както и лице, което умее да прочете и напише само няколко заучени фрази.</p>	
<p>4. Записани лица на възраст 16 и повече години в програми за възрастни за придобиване на степен на професионална квалификация в Центрове за професионална квалификация (ЦПО) и платено обучение в професионални гимназии</p>	<p>Брой записани лица на възраст 16 и повече години в програми за придобиване на степен на професионална квалификация, провеждани в ЦПО и в платени програми в ПГ. Програмите за възрастни обхващат обучението за придобиване на I, II и III СПК в ЦПО и за придобиване на I, II и III СПК в ПГ – платено обучение.</p>	<p>НСИ - Статистика на образованието и НАПОО, годишно</p>
<p>5. Лица на възраст 16 и повече години, придобили СПК в програми за възрастни в професионални гимназии и професионални колежи</p>	<p>Брой лица на възраст 16 и повече години, придобили СПК в програми за възрастни, провеждани в училищната система и професионални колежи Програмите за възрастни обхващат обучението във вечерна, задочна, самостоятелна или друга неприсъществена форми на обучение за придобиване на I, II и III СПК в ПГ и за придобиване на IV СПК в ПК чрез всички форми на обучение</p>	<p>НСИ, Статистика на образованието, годишно</p>

Наименование на индикатора	Описание	Източник на данните и периодичност
6. Лица на възраст 16 и повече години, придобили СПК в програми за възрастни в ЦПО и платено обучение в професионални гимназии	Брой лица на възраст 16 и повече години, придобили СПК в програми за възрастни, провеждани в ЦПО и в платено обучение в ПГ. Програмите за възрастни обхващат обучението за придобиване на I, II и III СПК в ЦПО и за придобиване на I, II и III СПК в ПГ – платено обучение.	НСИ - Статистика на образованието и НАПОО, годишно
7. Участие на населението на възраст 25-64 години във формално образование и неформално обучение по статистически райони	Относителен дял - % на участвалите във формално и/или неформално образование и обучение през 4-седмичния период преди интервюто сред лицата на възраст 25-64 години	НСИ, Изследване на работната сила (ИРС), Евростат, годишно
8. Преждевременно напуснали образованието и обучението по пол, статус в заетостта и по статистически райони	Дял на лицата на възраст 18-24 години, завършили основно образование като най-висока степен и които не са участвали в образование или обучение през 4-седмичния период преди изследването, от населението на същата възраст (%). Разпределение по пол, статус в заетостта и статистически райони. Статус в заетостта: заети и незаети.	НСИ, Изследване на работната сила (ИРС), Евростат, годишно
9. Коефициент на заетост на населението на възраст 15-64 години по области	Коефициент на заетост - съотношението между броя на заетите лица на възраст 15-64 г. и населението на същата възраст (%). Заети са лицата, които през наблюдения	НСИ, изследване на работната сила (ИРС), годишно

Наименование на индикатора	Описание	Източник на данните и периодичност
	<p>период:</p> <ul style="list-style-type: none"> - извършват работа за производство на стоки и услуги поне 1 час срещу заплащане (в пари или натура) или друг доход; - не работят, но имат работа, от която временно отсъстват поради отпуск, болест, бременност, раждане и отглеждане на малко дете (за периода, през който получават пълния размер на възнаграждението си), неблагоприятни климатични условия, стачка или други подобни причини. 	
<p>10. Коефициент на безработица на населението на възраст 15-64 години по области</p>	<p>Коефициент на безработица (равнище на безработица) - съотношението между броя на безработните на възраст 15-64 г. и броя на икономически активните лица (%).</p> <p>Безработни са лицата, които нямат работа през наблюдавания период, като едновременно с това търсят активно работа през период от четири седмици, включително наблюдаваната седмица, и са на разположение да започнат работа до 2 седмици след края на наблюдавания период.</p> <p>Работна сила или икономически активно население са лицата на 15 и повече</p>	<p>НСИ, Изследване на работната сила (ИРС), годишно</p>

Наименование на индикатора	Описание	Източник на данните и периодичност
	навършени години, които влагат или предлагат своя труд за производство на стоки и услуги. Работната сила включва заетите и безработните лица.	

Раздел 2. СЪСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ НА СЕКТОРА ЗА УЧЕНЕ НА ВЪЗРАСТНИ В ОБЛАСТ СОФИЯ – ГРАД

Област София-град

Население: (2018 г.) - общо 1 328 120 души, в това число:

- население на възраст 25 – 64 г. – 773318;
- население на възраст 16 – 64 г. – 902 680.

Територия: (кв.км) – 1 348,9.

Брой на населените места: - 38, в това число:

- градове – 4
- села - 34

Дял на населението в градовете
(%) – 95,94.

2.1. Кратка характеристика на социално-икономическото развитие

2.1.1. Демографски процеси

Област София-град е част от Югозападния район на страната заедно с областите Благоевград, Кюстендил, Перник и София област. В края на 2018 г. населението на областта наброява 1 328 120 души.

В периода 2014-2018 се забелязва прираст на населението в областта на фона на общия спад на населението в страната. (фиг.1).

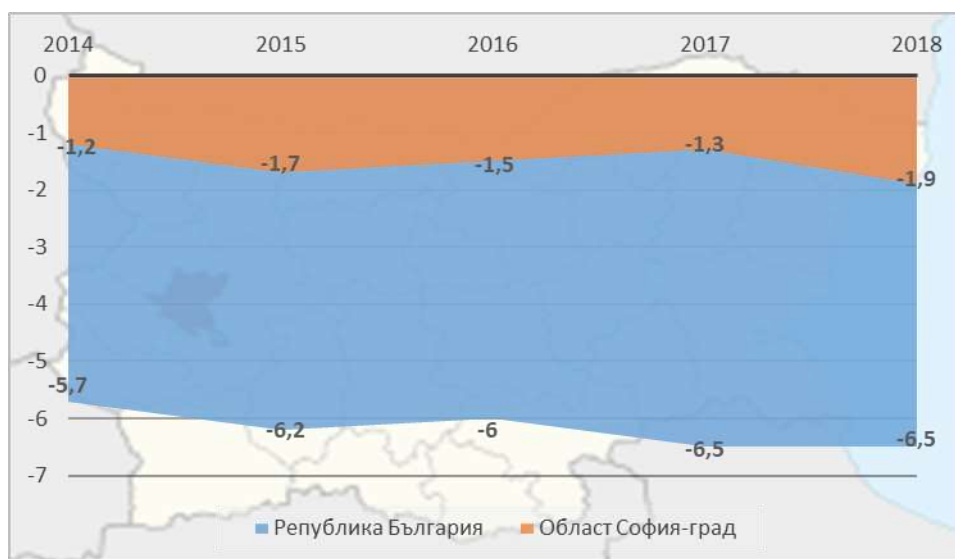
Фиг. 1 Брой на населението в Република България и област София – град за периода 2014-2018 година.

Източник: НСИ

Естествения прираст на населението общо за страната и област София-град в ‰ (промили) за периода 2014-2018 се запазва трайно отрицателен. (фиг.2)

Фиг. 2 Коефициент на естествен прираст на Република България и област София – град за периода 2014-2018 година, в ‰ (на 1000 души от населението).

Източник: НСИ

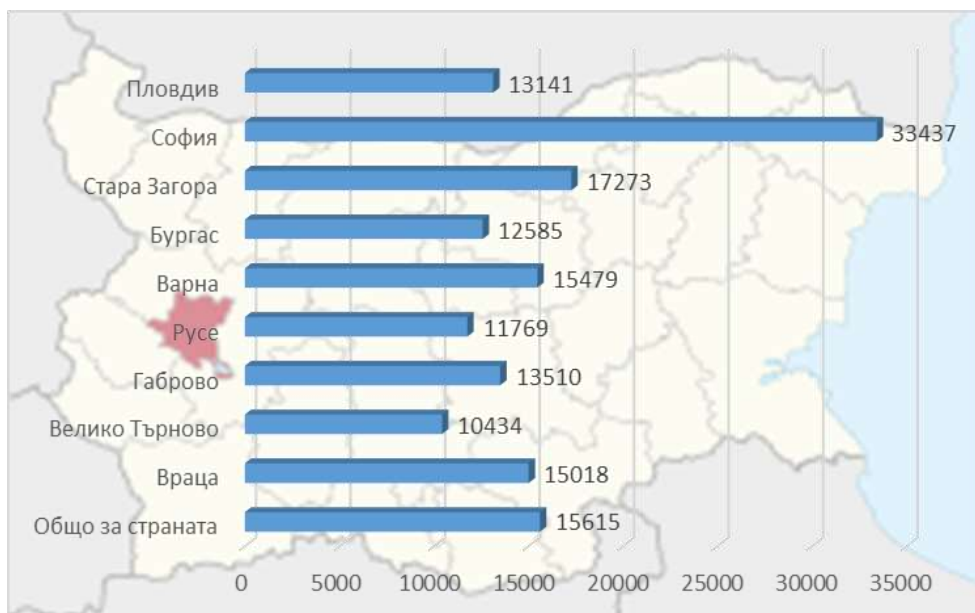
Под влияние на миграционните процеси в страната, населението на област София-град се увеличава поради положителния механичен прираст, последица от икономически, социални и образователни нужди на населението на страната.

Голяма част от населението на област София-град живее в градовете – 95,94% при 73,6% за страната. Това се дължи на столицата - гр.София, превръщаща областта в най-атраktivната за заселване с възможностите, които предоставя на населението.

2.1.2. Икономически растеж

Област София – град се намира в Югозападния район на старната, заедно с областите Благоевград, Перник, Кюстендил и София-област. Икономическият ръст на областта, оценен чрез индикатора БВП на човек от населението за 2018 година, е 33437лв. при 15615лв. за страната. Тази стойност на индикатора е по-висока от средната за страната и съставлява 214,13% от нея. Според този индикатор Област София-град заема първа позиция сред административните области не само в района, но и в страната. (фиг.3, фиг.4)

Фиг. 3 БВП на човек от населението в по-големите административни области на страната, в лева – 2018година

Източник: НСИ

Фиг. 4 БВП на човек от населението в административните области на Югозападен район, в лева – 2018 година

Източник: НСИ

Според годишните данни за БВП на човек от населението за първата и последната година от петгодишния период 2014 - 2018 г. икономическият растеж на областта е положителен и се увеличава със 17,72%. Измененията на нарастването за периода 2014 – 2017 са съществени. (Фиг. 5).

Фиг. 5. БВП на човек от населението за периода 2014-2018 година в Област София-град, в лева

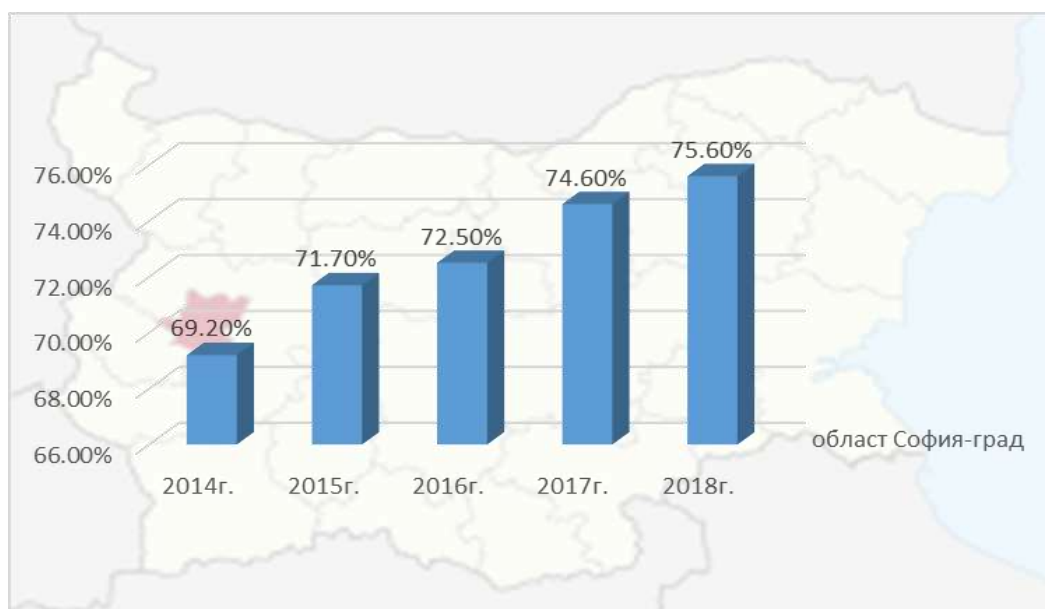

Източник: НСИ

2.1.3. Заетост

Заетостта на населението в Област София-град съществено нараства през периода 2014-2018 година – от 69,2% през 2014г. на 75,6% през 2018г. Нарастването се изразява в 6,4 процентни пункта. Нарастването на заетостта е по-малко от това за страната (6,7 п.п), но равнището на заетост през 2018г. е по-голямо от средното за страната (67,7%). Нарастването на заетостта на населението на възраст 15 – 64 години в Област София-град може да се оцени като стабилно и постоянно през периода 2014 – 2018 г. (Фиг. 6). Според данните на НСИ равнището на заетост в Област София-град (75,6%), е на 1-ва позиция за 2018 г. сред 28 –те области на страната.

Фигура 6. Коефициент на заетост на населението на възраст 15 – 64 години в Област София - град

Източник: НСИ, Изследване на работната сила

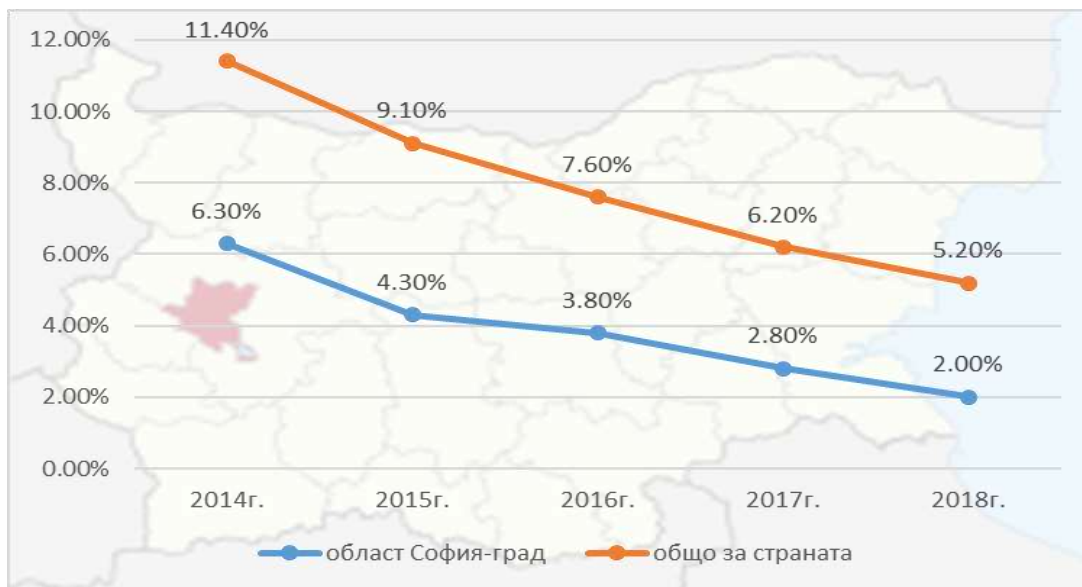
2.1.4. Безработица

Равнището на безработица в Област София-град през периода 2014 – 2018 година драстично намалява, като достига 2% за 2018 г., което е с 3,2 п.п. под средното за страната (Фиг. 7).

Нарастването на заетостта е осигурило адекватно понижаване на равнището на безработица за периода 2014 – 2018 година, като за периода безработицата намалява с 4,3п.п. или средно годишно с около един процентен пункт. Освен заетостта, върху равнището на безработица действат и други фактори, като увеличения механичен прираст на населението и намаляване на икономически активното население поради превръщането на част от него в икономически неактивно. За 2018 година равнището на безработица в областта достига 2%, което е с 3,2 п.п. по-ниско от средното за

страната. То нарежда Област София-град на 2-ра позиция сред 28-те области в страната, като първото място се заема от Област София.

Фигура 7. Коефициент на безработица в Област София-град и общо за страната

Източник: НСИ, Изследване на работната сила

Данните за равнището на безработица за 2018 г. в административните области от Югоизпадния район показват големи различия между областите. В административните области от района равнището на безработица е под средното за страната (5,2%), с изключение на област Перник, която е и с най-високо равнище на безработица в района – 7,5%.

2.2. Показатели за състоянието на сектора за образование на възрастни в Област София-град

2.2.1. Образователна структура на населението на възраст 25-64 години към 31 декември 2018 година

Към 31 декември 2018 година населението на възраст 25-64 г. в Област София - град наброява 773318 души. Сред тях дялът на лицата с висше образование е 51,4% (при среден дял за страната 28,2%), със средно образование - 44,4% (при среден дял за страната 54,4%) и с основно и по-ниско – 4,2% (при среден дял за страната 17,4%) (Фиг. 8). Разликата между дела на лицата с висше образование в областта (51,4%) и средния дял за страната (28,2%) е значителна - 23,2 п.п.

Фиг. 8. Образователна структура на населението на възраст 25-64 години към 31 декември 2018 година в Област София-град

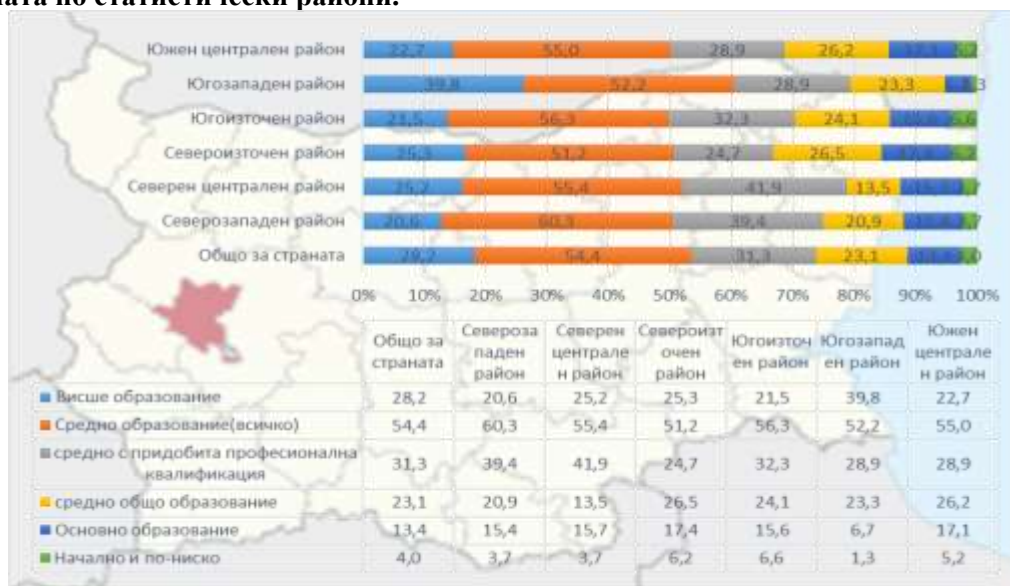

Източник: НСИ

Делът на лицата с основно и по-ниско образование (4,2%) е благоприятен и много по-нисък от средния дял за страната (28,2%). Област София-град се нарежда на 1-ва позиция сред областите в страната. Чрез посочените данни се очертава една добра образователна структура на населението, с възможности за положително въздействие върху икономическото развитие на област София-град.

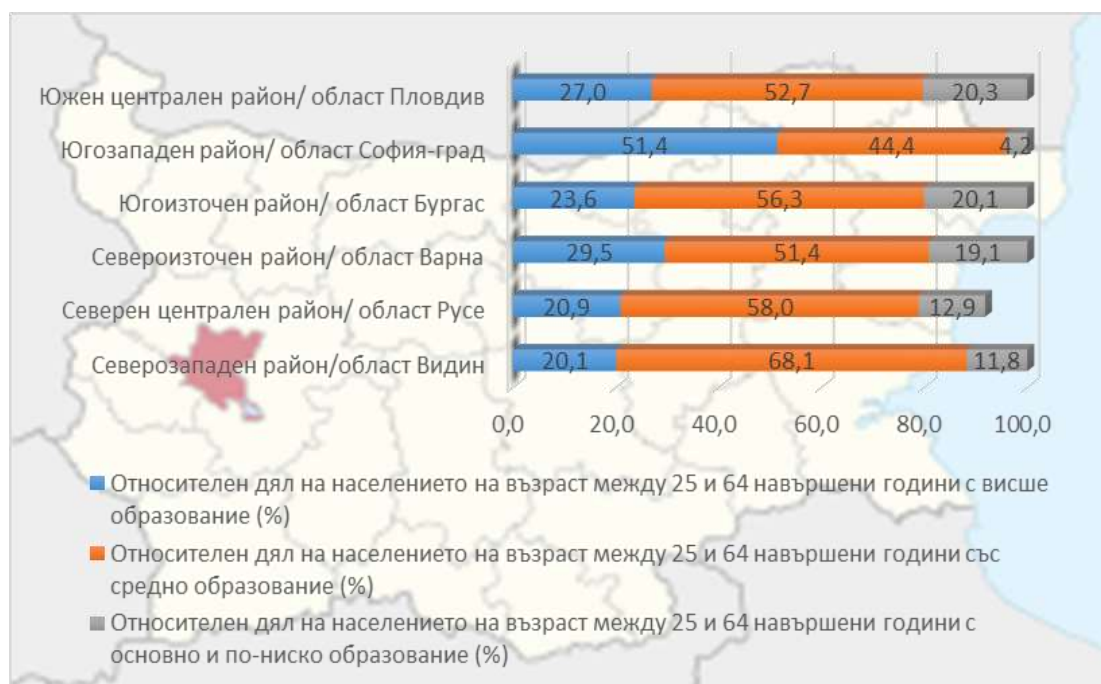
Според дела на лицата с висше образование Област София-град заема 1-ва позиция сред 28-те административни области на страната. Това оказва влияние и върху образователната структура на статистическия район, в който се намира област София-град. (фиг.9)

Фиг. 9. Образователна структура на населението на възраст 25-64 години към 31 декември 2018 година в страната по статистически райони.

Сравнението на данните за дела на лицата с основно и по-ниско образование за големите области на Р България показва, че Област София-град (4,2%) има доста благоприятен дял в сравнение с области от другите статистически райони. (Фиг.10)

Фиг. 10. Образователна структура на населението на възраст 25-64 години към 31 декември 2018 година в области на страната по статистически райони.

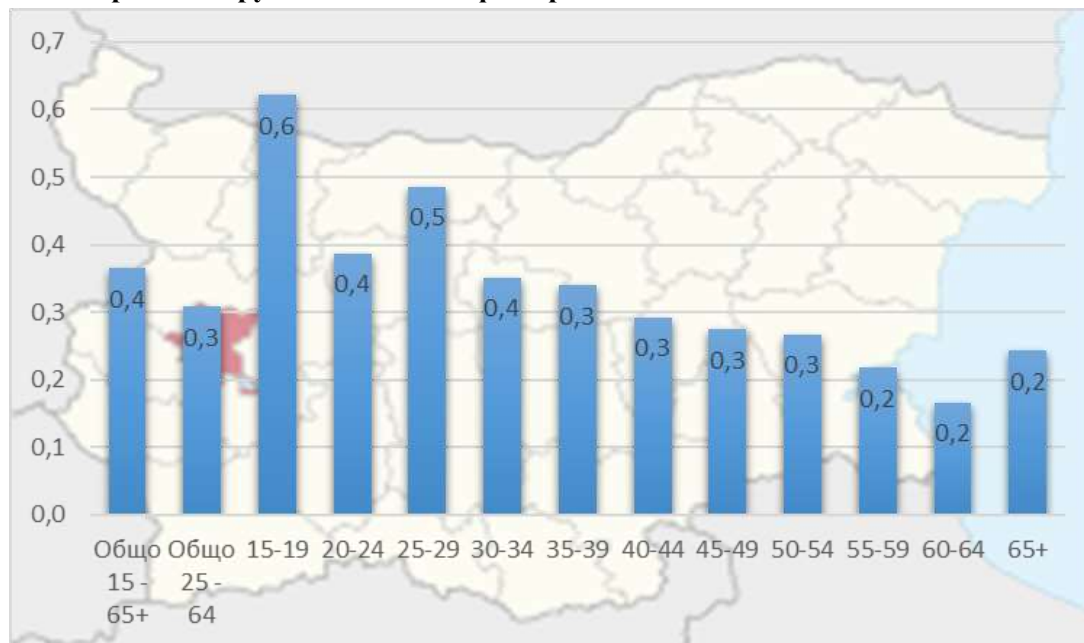
Представа за влошаването на образователната структура на населението в активна трудова възраст предоставят данните от регионалната статистика за област София-град. Според тях относителния дял на лицата с висше образование в областта нараства от 48,6% през 2014 г. на 51,4% през 2018 г. или с 2.8 процентни пункта, делът на лицата с основно и по-ниско образование нараства от 3,1% през 2014 г. на 4,2% през 2018 година или с 1,1 п.п., а относителния дял на лицата със средно образование намалява от 48,3% през 2014г. на 44,4% през 2018г. (Виж Табл. 3 - Приложение).

2.2.2. Грамотност на населението

Индикаторът „грамотност на населението“ се отчита веднъж на 10 години с преброяването на населението. Сред населението в Област София-град на възраст 25-64 г., което към 1 февруари 2011 г. наброява 754451 души, като неграмотни са определени общо 2263 души или 0,3%. Този дял отрежда 1-ва позиция на Област София-град сред 28 –те области с най-малък дял на неграмотни (Виж Табл.7 - Приложение).

Най-високи са дяловете на неграмотните сред младежите на 15-19 години – 0,6% и 25-29 години – 0,5%, което заслужава сериозно внимание и съответни мерки (Фиг. 11).

Фиг. 11. Относителен дял (%) на неграмотните сред лицата на 15 и повече години на 1 февруари 2011 г. по възрастови групи в Област София-град

Източник: НСИ, Преброяване на населението, 2011 г.

Тези данни показват наличието на проблеми при осигуряване на пълен обхват на децата в задължителната училищна възраст (5-16 г.) и в училищната система, която по различни причини допуска от нея да напускат неграмотни млади хора.

В сравнение с другите области дялът на неграмотните в област София-град е доста по-малък.

2.2.3. Учащи на възраст 16 и повече години в програми за възрастни за придобиване на степен на професионална квалификация (СПК)

Лицата на възраст 16 и повече години в Област София-град в края на 2018 г., учащи в програми за възрастни за придобиване на степен на професионална квалификация във всички видове програми, са общо 4573. От тях 728 са записани в училищната система във вечерна, задочна, самостоятелна или друга неприсъствена форма на обучение и в професионални колежи, а 3845 човека се обучават в ЦПО и в професионални гимназии срещу заплащане. (Виж табл.8 и табл.9 - Приложение)

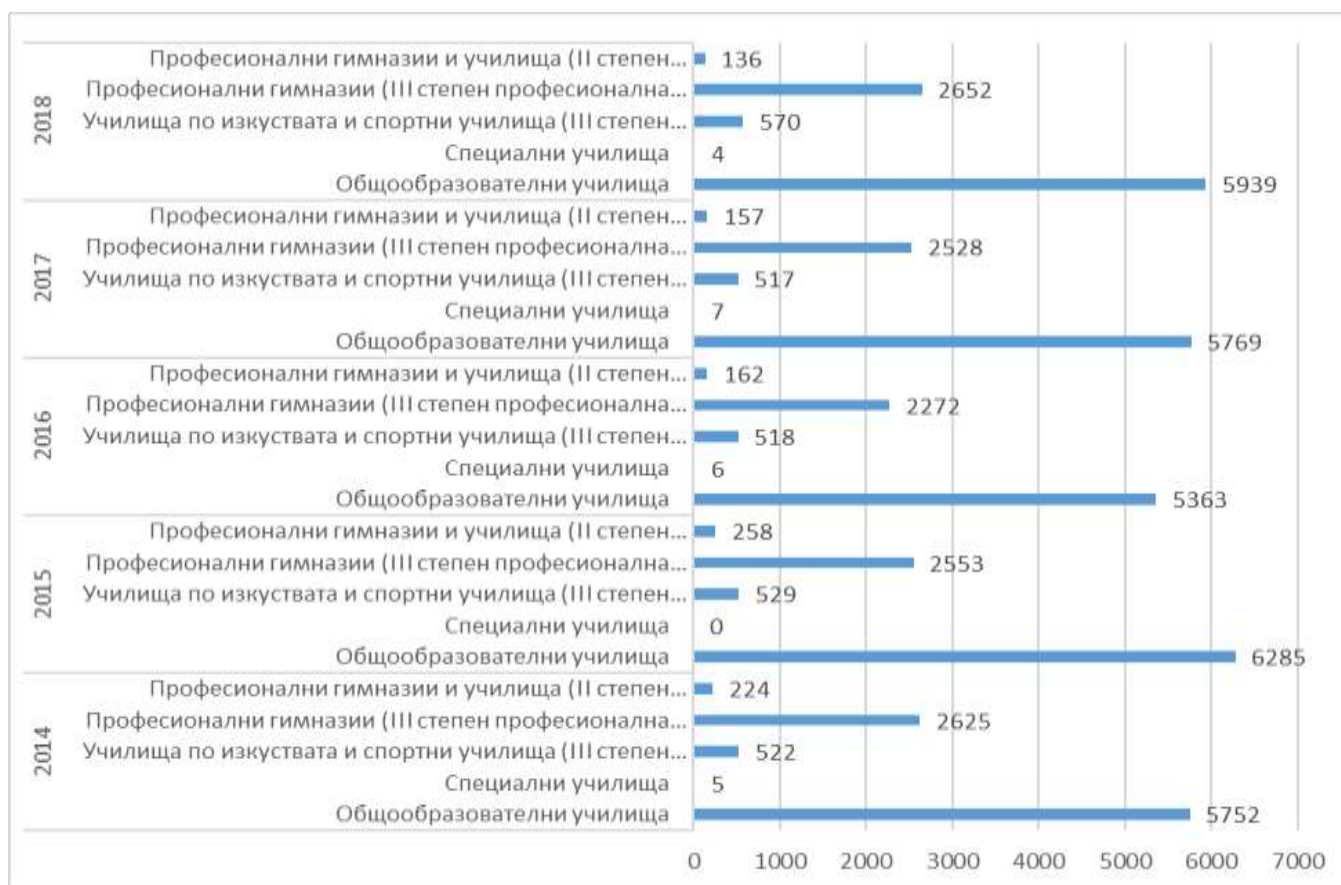
Сред учащите в програми за възрастни за придобиване на СПК в **професионални гимназии (ПГ), в професионални колежи (ПК) и в центрове за професионално обучение (ЦПО)** най-много за 2018 г. са учащите за придобиване на III СПК – 1811 или 47,1%, следвани от тези за придобиване

на II СПК – 1419 или 36,9%. Програми за IV СПК, провеждани в професионални колежи - няма, а в програми за придобиване на I СПК учащите са 615 или 16%.

За периода 2014-2018 година общият брой на завършилите средно образование в област София-град се запазва в годините, като се наблюдава спад през 2016-2017 година и през 2018 година броя на завършилите е съизмерим с този през 2014г. (фиг.12) Спада на завършилите средно образование през 2016г. може да се обясни с увеличаване броя на отпадналите ученици от образователната система след навършване на 16 години. Като причина за последващото увеличаване на завършилите средно образование през 2017г. и 2018г. може да се отнесе и създаването на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, като се създават екипи за обхват. Това наблюдение може да се отнесе и за завършилите ПГ с III-та степен на професионална квалификация. Броят на завършилите ПГ с II-ра степен на професионална квалификация тенденциозно намалява през обследвания период, като през 2018г. завършилите ПГ с II-ра степен на професионална квалификация съставляват 60% от същите през 2014г., т.е. броят им е намалял с 40%. Друга тенденция, която се наблюдава е, че през разглеждания период дяла на завършилите средно образование в ПГ е много по-малък от този на завършилите в общообразователни училища, въпреки популяризирането на професионалното образование и обучение в обследвания период чрез въвеждането на дуална форма на обучение и действието на проект „Швейцарска подкрепа за въвеждане принципите на дуалното обучение в българската образователна система”, известен още като проект ДОМИНО (Дуално образование за модерните изисквания и нужди на общество). (виж табл. 10 – Приложение)

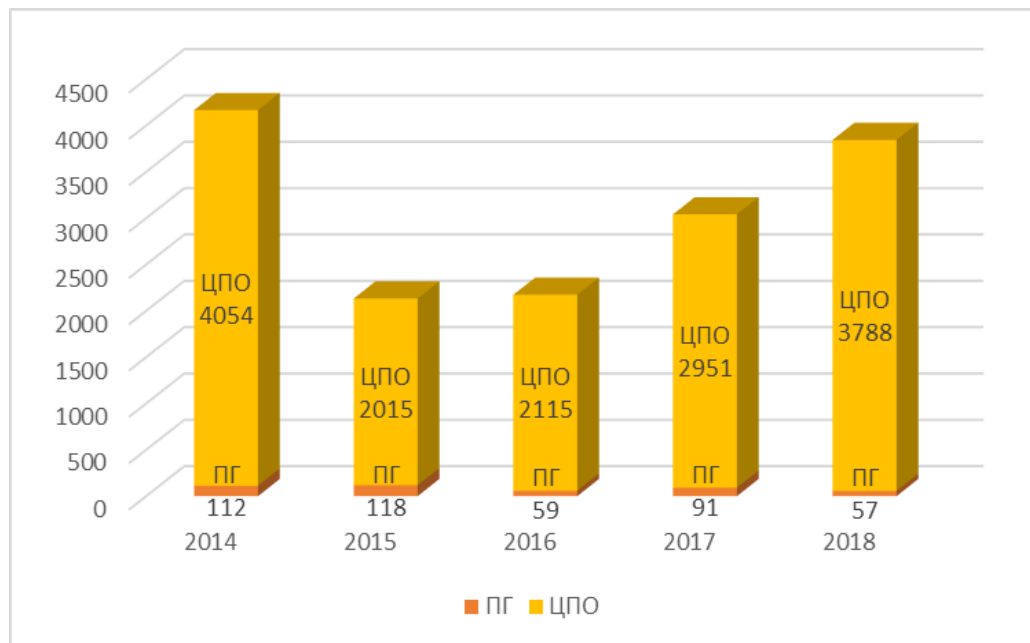
Фиг. 12. Завършили средно образование по вид на училището в Област София – град за периода 2014-2018 година (в брой)

Източник: НСИ

Учащите възрастни в програми за придобиване на СПК в ЦПО и ПГ срещу заплащане в края на 2018 г. в Област София-град са 3845, от които почти всички - 3788 или 98,5% са записани в Центровете за професионално обучение (ЦПО) и 57 или 1,5% - в професионални гимназии (ПГ). В средата на обследвания период 2014 – 2018 г. се наблюдава голямо намаляване на броя на учащите възрастни от 4166 (2014 г.) на 2174 (2016 г.) или с 47,8 % , като в края на периода учащите в програми за възрастни срещу заплащане са 3845 души . Спрямо 2014 г. намалението на учащите е 7,7% (Фиг. 13).

Фигура 13. Учащи на 16 и повече години в програми за придобиване на СПК в Центрове за професионално обучение и в платено обучение в професионални гимназии в Област София - град

Източник: НСИ, Статистика на образованието

В ПГ намалението на учащите възрастни спрямо 2014 г. е много по-голямо – 49,1%, отколкото в ЦПО – 6,6%. Освен това данните показват, че в края на периода 2014- 2018 г. интересът към програмите за III СПК се увеличава за сметка на този към програмите за II СПК. Броят на учащите възрастни в област София-град в програмите за придобиване на I СПК се запазва почти непроменен. В програмите за придобиване на IV СПК в ПГ и ЦПО срещу заплащане през целия разглеждан период в област София-град няма записани учащи.

По показателя учащи възрастни в ЦПО и ПГ - платено обучение на 1000 човека от населението на възраст 16 – 64 г. към края на 2018 година област София-град заема 12 позиция – 4,31 човека сред 28-те области на страната. Първото място се държи от област Смолян – 15,16 човека, а на второ място е област Плевен с 10,66 човека (Виж Табл. 9 – Приложение).

2.2.4. Придобили степен на професионална квалификация (СПК) в програми за възрастни

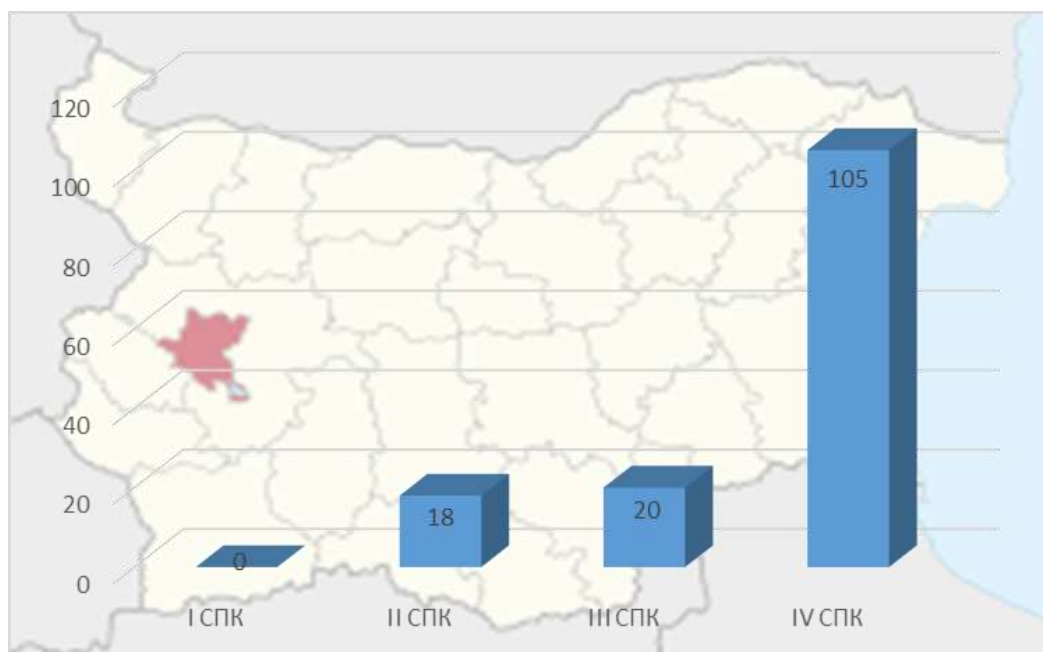
През 2018 година в област София-град броят на лицата на възраст 16 и повече години, придобили степен на професионална квалификация в програми за възрастни е общо 3782. От тях 143 или 3.8% са придобили СПК в училищната система във вечерна, задочна, самостоятелна или друга неприсъществена форма на обучение и в професионални колежи, а 3639 човека или 96.2% са придобили СПК в платени програми в ЦПО и професионални гимназии. Общият брой завършили - 3782

представлява незначителен дял от населението в активна трудова възраст. Като се вземе предвид възможността някои от тях да продължат в програми на висшето образование, не може да се очаква този дял от населението в трудоспособна възраст да повлияе съществено върху работната сила в региона.

Придобилите СПК възрастни през 2018 г. в училищната система и ПК са общо 143, от които 18 са придобили II СПК, 20 - III СПК и 105 - IV СПК (Фиг. 14).

Фиг. 14. Придобили СПК в програми за възрастни в ПГ и ПК през 2018 г.

в област София-град

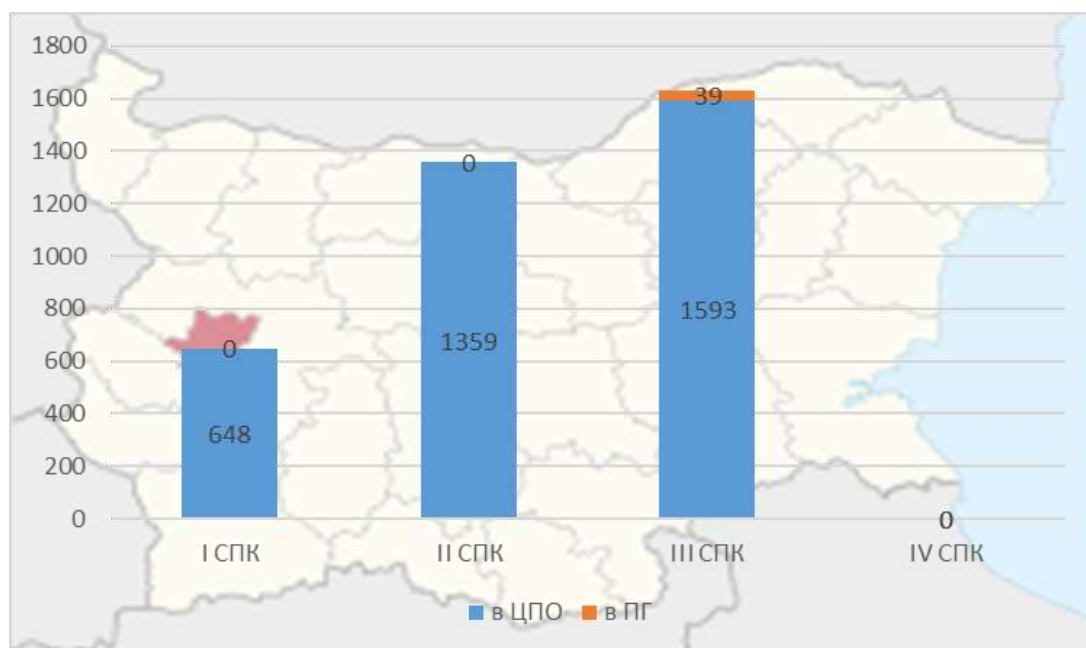

Източник: НСИ

На 1000 човека от населението на 16 – 64 години в област София-град през 2018 г. се падат 0,16 човека, придобили СПК в този вид програми, при средна стойност за страната 0,39 (Виж табл. 11 – Приложение). Този малък брой на завършилите показва липса на интерес от страна на лицата на 16 и повече години към този вид програми.

През 2018 година в област София-град броят на завършилите програми за възрастни в ЦПО и в ПГ - платено обучение, е общо 3639 души, от които I СПК – 648 човека или 17,8%, II СПК – 1359 или 37,3%, III СПК - 1632 или 44,9%. Няма придобили IV СПК в такива програми в област София-град (Фиг. 15).

Фиг. 15. Лица на възраст 16 и повече години, придобили СПК в ЦПО и ПГ - платено обучение през 2018 г. в област София-град

Източник: НСИ

2.2.5. Завършили курсове в ЦПО, ПГ и ПК, неведещи до придобиване на СПК

Броят на лицата, завършили курсове, неведещи до придобиване на степен на професионална квалификация в област София-град през периода 2014 – 2018 г. бележи известно увеличение – от 19083 човека, завършили този вид курсове в ЦПО, ПГ и ПК през 2014 г., броят им се увеличава на 21370 през 2018 г. или увеличението е 12%. Завършилите курсисти през 2018 г. обаче са с 2690 по-малко спрямо завършилите 24060 през 2015 г. или с 11,2% (Фиг. 16 и Таблица 12- Приложение).

Тази констатация показва по-голям интерес на възрастните към кратките курсове през 2018 г., но равнището от 2015 година далеч не е достигнато. Поради това област София-град, по показателя завършили курсове, неведещи до придобиване на СПК на 1000 човека от населението на възраст 16 – 64 години, заема 1-во място в страната. При среден брой за страната 13,65 човека, с най-голям брой завършили курсисти през 2018 г. на 1000 човека от населението са областите София-град – 23,94 човека, Русе – 21,49 и Варна – 19,21. С най-ниска активност са лицата в областите Кърджали (3,32 човека), Ямбол (4 човека) и Благоевград – 4,91 на 1000 човека от населението на възраст 16 – 64 години (Таблица 13- Приложение).

Фигура 16. Завършили курсове в ЦПО, ПГ и ПК, неводещи до придобиване на СПК в област София-град и за страната за периода 2014-2018 година

Източник: НСИ

2.2.6. Участие на населението на възраст 25-64 години в ученето през целия живот (УЦЖ)

Участието на населението на възраст 25-64 години в ученето през целия живот статистически се оценява чрез относителния дял -% на участвалите във формално и/или неформално образование и обучение през 4-седмичния период преди интервюто сред лицата на възраст 25-64 години. Поради недостатъчната точност на данните, поради действието на случайни фактори, проявяващи се при формиране на изследването, по административни области, данните се ползват и разпространяват на равнище статистически район.

Според годишните данни на НСИ от проведеното през 2018 г. „Изследване на работната сила” (ИРС) 4.5 % от населението на възраст 25-64 години в Югозападния район, към който принадлежи област София-град, е участвало във формално или неформално образование или обучение през четирите седмици преди интервюто. Въпреки нарастването на процентите на участие в сравнение с 2014 г. от 3,8 процентни пункта, данните за Югозападния район остават на ниско равнище. За последните години липсва трайна и устойчива тенденция на участието в УЧЖ в района (Виж Таблица 14 – Приложение).

Сравнително най-активно участие в УЧЖ има населението на възраст 25-64 години в Югозападния район – 4,5% за 2018 г., а най- слабо е участието в Северозападния район и в

Североизточния район. По този индикатор Югозападния район заема 1-ва позиция сред шестте района на страната.

2.2.7. Преждевременно напуснали образованието и обучението на възраст от 18 до 24 години

За 2018 г. делът на **преждевременно напусналите училище (ПНУ)** на възраст 18-24 години в България е **12.7%**, като се запазва същия спрямо предходната година. За Югозападния район, към който принадлежи област София-град, този дял е 4,7%. Това показва, че приблизително един от всеки двадесет и двама младежи на тази възраст в Югозападния район преждевременно е напуснал образователната система, без да е завършил средно образование и през четири седмичния период на наблюдение не е участвал в образование или обучение. Следователно, показателят представя една характеристика на младите хора, която се формира и е резултат от цялостното им участие в училищното образование. Спрямо 2016 година, тъй като показателят е непроменен от предходната 2017г., за която ПНУ в Югозападния район имат дял 5,7%, се установява подобрение на стойността на този показател с 1 процентен пункт.

Данните за ПНУ показват значими междурегионални различия на ниво статистически район (*Виж Таблица 15 – Приложение*). Делът на преждевременно напусналите училище е най-малък в Югозападен район (4,7%). Най-висок е делът на преждевременно напусналите училище в Югоизточния район – 22,6%, като този дял нараства с 0,6 п.п. в сравнение с 2017 г. Това означава, че приблизително всеки четвърти в Югоизточния район от възрастовата група 18-24 години принадлежи към категорията на преждевременно напусналите училище. В противовес, значително е намалението на делът на преждевременно напусналите училище в Северен централен район – 3,3 п. п., като стойността достига 11%, която е и най-ниската след тази за Югозападен район.

2.2.8. Аспекти на професионалното образование и обучение (ПОО) като част от ученето през целия живот (УЦЖ)

В България няма максимална възрастова граница за записване в ПОО. Всяко равнище и всяка форма на професионално обучение е отворено по закон за всеки български гражданин над 16-годишна възраст, стига да е покрил изискванията за достъп до съответната програма за придобиване на дадено равнище на професионална квалификация. Липсата на максимална възрастова граница за записване в ПОО е необходимо, но не е достатъчно условие ПОО да е част от УЦЖ, защото съгласно действащото българско законодателство е възможно придобиването на професионална квалификация след придобиване на средно образование, но не и след придобиване на висше такова. Обучаемите в ПОО във възрастовите групи след училищна възраст могат да бъдат обучавани не само за придобиване на СПК, но така също и за придобиване на част от професията, съобразена с държавните образователни стандарти (ДОС). Тук е мястото да отбележим, че през последните години

се забелязва увеличаване на броя на кандидатите за частична квалификация за сметка на кандидатите за пълна квалификация. През последните години се забелязва тенденция за преразпределение на публичното финансиране повече към заетите, отколкото към безработните. Редно е да отбележим и някои от формите на обучение в работна среда:

- Стажуване – обучение за работа на конкретно работно място за придобиване или повишаване на квалификацията, чрез развитие на уменията и увеличаване на опита под наставничеството на работодателя или на определено от него лице.
- Чиракуване – обучение на конкретно място, редуване с обучение в образователната система, подходяща форма на обучение за младежи, които са останали без необходимото образование.
- Наставничество – обучение в реална работна среда. Основните участници в нея са наставникът и наставляваният. В основата на наставничеството стои презумцията, че човек може да постигне много, че е способен да развие своите професионални умения, когато има подкрепата на по-опитен колега.
- Дуално професионално обучение – в България дуалната форма на ПОО стартира през 2015 година. Създаденият между швейцарската страна и Министерство на образованието и науката, Министерство на труда и социалната политика и Министерство на икономиката проект ДОМИНО, целеше създаването на национален модел за успешно въвеждане на дуалното ПОО. С проекти за дуално обучение се включиха и Българо-Германската индустриална камара и Австрийската търговска камара. През учебната 2017/2018 година общият брой учащи в дуална форма на ПОО достига 1307. Дуалната форма на ПОО не е нещо непознато за българската образователна система. Нека си припомним добрите практики в системата на средното образование – средни професионални технически училища (СПТУ).

Настоящият анализ следва да осигури прозрачност и публичност на въздействието на политиката за учене на възрастни, която се провежда в периода 2014-2020 година. Създадената областна координационна група за учене през целия живот област София-град работи за осигуряване на взаимодействие на заинтересованите страни в сектора за учене на възрастни на областно ниво, което е основа за интегриране на областта в усилията за изграждане на учещ регион.

ПРИЛОЖЕНИЯ

**ТАБЛИЦА 1. БВП на човек от населението по статистически райони и области, лв.
(лв.)**

	2014	2015	2016	2017	2018
	БВП на човек от населението, лв.	БВП на човек от населението, лв.	БВП на човек от населението, лв.	БВП на човек от населението, лв.	БВП на човек от населението, лв.
Общо за страната	11608	12445	13341	14459	15615
Северна и Югоизточна България	8997	9320	10089	10949	11689
Северозападен	7415	7599	8078	9048	10244
Видин	6101	6276	6454	7389	7926
Враца	9506	9190	9730	11827	15018
Ловеч	7826	7917	8792	9090	9653
Монтана	6669	7306	7878	8772	9033
Плевен	6654	6985	7273	7880	8795
Северен централен	8336	8635	9129	9865	10654
Търново	7774	8264	8608	9280	10434
Велико Габрово	9761	10442	11206	12455	13510
Разград	8036	7740	8360	8984	9709
Русе	9630	9928	10551	11214	11769
Силистра	5849	5962	6124	6751	7029
Североизточен	9778	10246	10717	11525	12506
Варна	12138	12724	13046	14037	15479
Добрич	7788	7961	8402	9010	9176
Търговище	7028	7725	8741	9026	9981
Шумен	7349	7606	8093	8889	9397
Югоизточен	10012	10312	11755	12655	12787
Бургас	9148	10509	11575	12507	12585
Сливен	5940	5869	6408	7070	7600
Стара Загора	14392	13515	16374	17534	17273
Ямбол	7735	8153	8527	8989	9694
Югозападна и Южна централна България	14272	15614	16620	17976	19526
Югозападен	18634	20268	21572	23295	25261
Благоевград	7536	7866	8279	8848	9736
Кюстендил	6901	7551	7773	8303	9285
Перник	5962	6067	6975	7834	9153
София	11662	13252	13426	15823	15654
София (столица)	24971	27074	28836	30801	33437
Южен централен	7874	8756	9290	10076	10988

Кърджали	6026	6464	6871	7513	8472
Пазарджик	6900	8018	7595	8196	9213
Пловдив	9202	10187	11259	12148	13141
Смолян	7833	8760	8808	10004	10597
Хасково	6389	6976	7330	7891	8545

Източник: НСИ

ТАБЛИЦА 2. Регионална статистика и показатели за мониторинг, общо за страната

Теми	Показатели	Години				
		2014	2015	2016	2017	2018
Демографска статистика	Население към 31.12. - общо (брой)	7 202 198	7 153 784	7 101 859	7 050 034	7 000 039
	Население към 31.12. - мъже (брой)	3 502 015	3 477 177	3 449 978	3 422 409	3 395 701
	Население към 31.12. - жени (брой)	3 700 183	3 676 607	3 651 881	3 627 625	3 604 338
	Коефициент на естествен прираст (на 1 000 души от населението) – ‰	-5.7	-6.2	-6.0	-6.5	-6.5
	Коефициент на детска смъртност (на 1 000 живородени деца) – ‰	7.6	6.6	6.5	6.4	5.8

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни”

	Коефициент на смъртност - общо (на 1 000 души от населението) – ‰	15.1	15.3	15.1	15.5	15.4
	Коефициент на смъртност - мъже (на 1 000 души от населението) – ‰	16.1	16.3	16.2	16.5	16.5
	Коефициент на смъртност - жени (на 1 000 души от населението) – ‰	14.1	14.4	14.0	14.6	14.4
Пазар на труда	Среден списъчен брой на наети лица по трудово и служебно правоотношение (брой)	2 240 544	2 254 768	2 277 345	2 308 129	2 319 762
	Средна годишна работна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение (лв.)	9 860	10 535	11 379	12 448	13 755
	Коефициент на икономическа активност - 15 - 64 навършени години (%)	69.0	69.3	68.7	71.3	71.5
	Коефициент на заетост - 15 - 64 навършени години (%)	61.0	62.9	63.4	66.9	67.7

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни”

	Коефициент на безработица (%)	11.4	9.1	7.6	6.2	5.2
	Регистрирани в бюрата по труда безработни лица към 31.12. (брой)	351 051	328 921	261 015	232 066	201 466
	Относителен дял на населението на възраст между 25 и 64 навършени години с висше образование (%)	27.0	27.5	27.7	27.8	28.2
	Относителен дял на населението на възраст между 25 и 64 навършени години със средно образование (%)	54.1	54.4	54.6	55.0	54.4
	Относителен дял на населението на възраст между 25 и 64 навършени години с основно и по-ниско образование (%)	18.9	18.1	17.7	17.2	17.4
Образование	Училища (начален, прогимназиален и гимназиален етап) – брой	2 529	2 511	2 470	2 384	2 369
	Записани учаци във всички видове училища (начален, прогимназиален	747 476	739 927	739 101	729 529	717 356

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни”

	и гимназиален етап) - брой					
	Групов нетен коефициент на записване на децата в детските градини (%)	82.9	81.0	79.4	78.4	78.4

ТАБЛИЦА 3. Регионална статистика и показатели за мониторинг, област София-град

Теми	Показатели	Години				
		2014	2015	2016	2017	2018
Демографска статистика	Население към 31.12. - общо (брой)	1 316 557	1 319 804	1 323 637	1 325 429	1 328 120
	Население към 31.12. - мъже (брой)	629 455	631 242	633 596	635 040	636 963
	Население към 31.12. - жени (брой)	687 102	688 562	690 041	690 389	691 157
	Коефициент на естествен прираст (на 1 000 души от населението) – ‰	-1.2	-1.7	-1.5	-1.3	-1.9

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни”

Теми	Показатели	Години				
		2014	2015	2016	2017	2018
	Коефициент на детска смъртност (на 1 000 живородени деца) – ‰	5.3	2.5	2.5	2.6	2.7
	Коефициент на смъртност - общо (на 1 000 души от населението) – ‰	11.7	11.9	11.7	11.6	11.7
	Коефициент на смъртност - мъже (на 1 000 души от населението) – ‰	12.2	12.2	12.0	11.9	12.0
	Коефициент на смъртност - жени (на 1 000 души от населението) – ‰	11.2	11.6	11.5	11.3	11.4
Пазар на труда	Среден списъчен брой на наети лица по трудово и служебно правоотношение (брой)	696 588	707 299	723 290	30 749	751 111
	Средна годишна работна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение (лв.)	13 542	14 531	15 658	17 199	19 026

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни”

Теми	Показатели	Години				
		2014	2015	2016	2017	2018
	Коефициент на икономическа активност - 15 - 64 навършени години (%)	74.0	75.0	75.4	76.7	77.2
	Коефициент на заетост - 15 - 64 навършени години (%)	69.2	71.7	72.5	74.6	75.6
	Коефициент на безработица (%)	6.3	4.3	3.8	2.8	2.0
	Регистрирани в бюрата по труда безработни лица към 31.12. (брой)	19 707	18 401	15 246	14 305	12 101
	Относителен дял на населението на възраст между 25 и 64 навършени години с висше образование (%)	48.6	49.6	51.4	50.8	51.4
	Относителен дял на населението на възраст между 25 и 64 навършени години със средно образование (%)	48.3	47.3	45.6	46.2	44.4

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни”

Теми	Показатели	Години				
		2014	2015	2016	2017	2018
	Относителен дял на населението на възраст между 25 и 64 навършени години с основно и по-ниско образование (%)	3.1	3.1	3	3	4.2
Образование	Училища (начален, прогимназиален и гимназиален етап) – брой	275	273	274	270	267
	Записани учаци във всички видове училища (начален, прогимназиален и гимназиален етап) – брой	122 372	125 430	127 780	130 124	132 151
	Групов нетен коефициент на записване на децата в детските градини (%)	82.5	81.9	81.6	80.7	80.6

Източник: НСИ

ТАБЛИЦА 4. Коефициенти на заетост (15 - 64 навършени години) по статистически райони и по области

	(процент)				
	2014	2015	2016	2017	2018
Общо за страната	61,0	62,9	63,4	66,9	67,7
Северозападен	55,0	56,1	54,8	57,9	58,8
Видин	55,3	58,8	57,0	56,2	58,8
Враца	52,9	50,3	50,0	55,3	54,5
Ловеч	51,0	54,6	52,4	55,8	60,9
Монтана	55,9	53,7	53,3	57,3	52,2
Плевен	58,0	61,2	59,5	61,7	64,4

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни”

Северен централен	57,4	60,4	61,5	63,7	64,6
Велико Търново	60,0	65,0	65,0	66,3	66,6
Габрово	66,1	67,4	67,6	67,1	67,2
Разград	52,8	55,6	56,0	58,8	56,2
Русе	56,6	60,0	62,2	65,0	67,7
Силистра	50,0	49,2	52,2	57,0	60,2
Североизточен	59,8	63,1	62,9	65,4	65,4
Варна	61,8	68,4	65,9	66,0	66,3
Добрич	61,2	60,9	62,6	69,8	65,3
Търговище	51,2	51,6	53,6	60,4	63,0
Шумен	58,7	58,5	61,3	62,7	64,6
Югоизточен	58,0	60,6	62,3	65,7	66,8
Бургас	60,3	62,2	63,6	64,8	67,4
Сливен	52,4	55,9	58,9	58,9	61,2
Стара Загора	58,0	60,3	61,1	70,1	71,0
Ямбол	58,8	62,8	66,2	67,9	62,3
Югозападен	66,1	68,0	68,7	72,1	73,8
Благоевград	62,6	63,4	64,0	69,2	71,0
Кюстендил	57,4	60,2	64,1	67,1	67,5
Перник	61,6	62,5	61,9	66,5	66,7
София	59,6	59,2	57,9	66,4	73,3
София (столица)	69,2	71,7	72,5	74,6	75,6
Южен централен	61,5	61,6	61,9	67,0	66,8
Кърджали	61,1	58,8	60,0	60,5	58,6
Пазарджик	59,6	59,7	60,2	64,6	63,8
Пловдив	62,2	62,1	62,0	70,1	69,9
Смолян	61,2	63,9	63,6	68,1	67,7
Хасково	61,9	63,1	64,2	64,3	66,0

Източник: НСИ

ТАБЛИЦА 5. Коефициенти на безработица (15 - 64 навършени години) по статистически райони и по области

	(процент)				
	2014	2015	2016	2017	2018
Общо за страната	11,5	9,2	7,7	6,2	5,3
Северозападен	14,2	12,1	10,8	11,4	11,5
Видин	22,2	18,6	16,4	19,3	19,9
Враца	17,9	17,6	13,7	11,2	10,1
Ловеч	10,4	9,3	7,9(u)	8,9	9,8
Монтана	16,6	8,2	5,8(u)	9,7	15,3
Плевен	8,9	9,4	10,6	10,7	8,2
Северен централен	13,4	10,7	9,4	7,0	6,8
Велико Търново	11,9	6,8	7,6	4,6	5,4

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни”

Габрово	8,3	7,7	6.3(u)	5.2(u)	4.5(u)
Разград	17,7	15,3	14,6	11,2	11,1
Русе	10,9	9,0	7,0	5,8	5,2
Силистра	22,7	22,1	16,9	12,7	11,1
Североизточен	12,7	10,4	9,8	9,4	7,4
Варна	8,8	5,8	7,1	7,3	4,4
Добрич	14,4	14,0	9,5	6,5	8,6
Търговище	11,6	9.0(u)	9,4	12,5	11,2
Шумен	21,4	19,9	17,4	16,0	12,0
Югоизточен	12,0	10,5	8,0	7,1	5,5
Бургас	11,1	10,3	9,0	8,7	5,3
Сливен	13,7	11,1	9,2	10,4	9,9
Стара Загора	11,1	9,8	6,0	3,0	2,3
Ямбол	15,2	12,2	7,6	7,7	8,3
Югозападен	9,0	6,7	5,5	3,3	2,7
Благоевград	14,2	10,4	8,3	4,6	4,8
Кюстендил	14,1	13,1	8,2	4.3(u)	3.6(u)
Перник	13,2	14,1	12,4	6.8(u)	7.5(u)
София	12,8	9,6	6,9	2.6(u)	0.7(u)
София (столица)	6,4	4,4	3,9	2,8	2,1
Южен централен	12,1	9,3	7,2	5,3	4,3
Кърджали	5.0(u)	2.4(u)	1.7(u)	1.6(u)	3.4(u)
Пазарджик	10,5	8,7	7,7	6,4	4,7
Пловдив	13,3	9,8	6,8	4,8	3,6
Смолян	19,5	17,2	14,1	11,3	10,5
Хасково	10,5	8,6	7,1	4,8	3,1

Източник: НСИ

ТАБЛИЦА 6. Образователна структура на населението на възраст 25-64 години на 1 февруари 2011 г. по степен на завършено образование, райони и области

Райони / Области	Общо	Висше	Средно	Основно	Начално и незавършено начално	Никога не посещавал и училище
Общо	100,0	26,2	51,7	17,3	4,0	0,9
Северен централен	100,0	22,2	53,0	20,1	4,1	0,6
Велико Търново	100,0	25,3	55,3	15,7	3,2	0,5
Габрово	100,0	25,3	60,2	12,5	1,6	0,4
Разград	100,0	15,7	43,9	32,4	7,2	0,8
Русе	100,0	23,8	54,1	18,5	3,1	0,4
Силистра	100,0	16,3	48,1	27,2	7,1	1,3
Северозападен	100,0	19,8	58,4	17,3	3,7	0,8

УЧЕНЕ
през целия живот
„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни”

Видин	100,0	18,4	60,1	17,4	3,3	0,8
Враца	100,0	20,1	58,8	17,5	2,9	0,7
Ловеч	100,0	20,8	56,9	17,2	4,2	0,9
Монтана	100,0	16,6	59,5	18,9	4,3	0,7
Плевен	100,0	21,4	57,6	16,2	3,9	0,9
Североизточен	100,0	25,0	48,1	20,5	5,5	1,0
Варна	100,0	31,7	49,2	14,4	3,9	0,8
Добрич	100,0	18,7	48,5	24,1	7,2	1,5
Търговище	100,0	15,6	46,7	29,9	7,0	0,9
Шумен	100,0	19,7	45,6	27,0	6,8	0,9
Югоизточен	100,0	22,0	51,7	18,8	5,9	1,6
Бургас	100,0	23,7	50,9	19,9	4,4	1,1
Сливен	100,0	18,4	46,0	22,0	10,5	3,2
Стара Загора	100,0	22,8	55,0	15,7	5,2	1,2
Ямбол	100,0	19,6	53,9	18,8	5,6	2,0
Югозападен	100,0	36,1	50,9	11,0	1,7	0,4
Благоевград	100,0	19,4	54,1	22,1	3,7	0,7
Кюстендил	100,0	19,7	60,6	16,6	2,4	0,7
Перник	100,0	19,4	62,7	16,0	1,6	0,3
София	100,0	16,8	61,1	18,1	3,4	0,7
София -столица	100,0	47,1	45,9	5,9	0,8	0,2
Южен Централен	100,0	21,2	50,8	21,6	5,3	1,2
Кърджали	100,0	14,2	40,2	38,7	5,8	1,1
Пазарджик	100,0	16,5	51,0	23,6	7,5	1,5
Пловдив	100,0	25,9	51,8	16,5	4,6	1,1
Смолян	100,0	18,3	53,7	25,1	2,4	0,5
Хасково	100,0	19,3	52,9	20,7	5,9	1,3

Източник: НСИ

ТАБЛИЦА 7. Относителен дял (%) на неграмотните сред лицата на 15 и повече години на 1 февруари 2011 г. по възрастови групи и по райони и области

(%)

	Общо 15 - 65+	Общо 25 - 64	Възраст										
			15- 19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65+
<i>a</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
Общо	2,2	1,3	2,0	2,3	2,3	1,5	1,2	1,0	1,1	1,0	1,0	1,1	2,5
Северна и Югоизточна България	2,5	1,5	2,3	3,0	2,9	1,9	1,5	1,2	1,2	1,2	1,1	1,4	2,6
Северен централен район	2,1	0,9	1,0	1,4	1,6	1,0	0,8	0,7	0,7	0,8	0,7	1,1	3,0
Велико Търново	1,2	0,8	0,7	0,8	1,2	0,8	0,6	0,5	0,6	0,7	0,7	1,0	1,3
Габрово	0,8	0,5	0,3	0,6	0,9	0,7	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,8
Разград	3,8	1,2	1,1	1,7	1,7	1,1	0,9	1,0	0,9	1,1	1,0	1,8	6,8

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни”

Русе	1,2	0,5	0,6	1,0	0,8	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4	0,6	1,6
Силистра	5,9	2,2	2,8	4,4	4,7	2,6	2,1	1,7	1,5	1,4	1,6	2,3	8,8
Северозападен район	1,8	1,2	1,7	2,6	2,5	1,8	1,3	1,1	1,0	0,9	0,8	0,9	1,5
Видин	1,6	1,3	1,3	2,4	2,3	2,3	1,8	0,9	1,0	1,3	0,8	0,8	1,1
Враца	1,6	1,1	1,3	2,2	2,3	1,6	0,9	0,9	0,9	0,8	0,7	0,7	1,5
Ловеч	1,9	1,3	2,4	3,3	2,8	1,8	1,3	1,3	1,0	0,9	0,9	1,1	1,5
Монтана	1,6	1,2	1,0	2,1	2,5	1,8	1,3	1,0	0,8	0,9	0,7	1,0	1,4
Плевен	1,9	1,3	2,0	2,8	2,6	1,8	1,4	1,1	1,1	0,9	0,9	0,9	1,6
Североизточен район	2,5	1,4	1,6	2,3	2,3	1,4	1,1	1,0	1,3	1,2	1,2	1,6	3,4
Варна	1,8	1,3	1,7	2,1	2,1	1,3	1,0	1,0	1,2	1,0	1,1	1,3	1,9
Добрич	3,7	2,0	2,5	4,0	3,8	2,2	1,8	1,4	1,6	1,7	1,5	2,2	4,6
Търговище	3,1	1,1	0,7	1,4	1,3	1,0	0,9	0,7	0,9	0,9	1,1	1,7	5,2
Шумен	2,9	1,3	1,1	1,6	1,9	1,0	1,0	1,0	1,3	1,3	1,3	1,7	4,4
Югоизточен район	3,4	2,4	4,5	5,5	4,8	3,2	2,3	2,0	1,9	1,8	1,6	1,8	2,9
Бургас	2,8	1,5	2,6	3,2	2,4	1,6	1,3	1,2	1,1	1,2	1,3	1,7	3,7
Сливен	6,4	5,1	9,8	11,8	11,1	7,5	5,4	4,3	4,1	3,7	2,9	2,7	3,7
Стара Загора	2,6	1,9	3,4	4,4	3,8	2,5	1,8	1,6	1,4	1,4	1,3	1,5	1,9
Ямбол	3,5	2,9	4,0	6,3	6,5	5,0	3,1	2,3	1,8	2,0	1,5	2,0	2,0
Югозападна И Южна Централна България	1,8	1,0	1,6	1,6	1,7	1,2	1,0	0,8	0,9	0,8	0,8	0,9	2,3
Югозападен район	0,8	0,5	1,0	0,8	0,9	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,7
Благоевград	1,7	0,9	1,6	1,4	1,5	1,2	1,0	0,8	0,7	0,8	0,7	0,8	2,2
Кюстендил	1,3	1,1	1,3	2,1	2,2	2,1	1,2	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	0,9
Перник	0,6	0,4	0,6	1,0	0,8	0,5	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,6
Софийска	1,5	1,1	1,8	2,5	2,1	1,6	1,2	1,0	1,0	0,8	0,7	0,7	1,1
София (столица)	0,4	0,3	0,6	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
Южен централен район	3,3	1,7	2,4	3,1	3,0	2,0	1,6	1,3	1,3	1,3	1,3	1,6	4,4
Кърджали	9,2	1,9	1,5	2,2	2,4	1,8	1,5	1,3	1,5	1,5	1,8	3,6	19,6
Пазарджик	3,2	2,3	3,2	4,9	4,6	3,2	2,4	1,9	1,7	1,7	1,3	1,7	2,9
Пловдив	2,4	1,6	2,8	3,1	3,1	2,0	1,5	1,3	1,3	1,2	1,2	1,3	2,1
Смолян	2,6	0,6	0,4	0,7	0,7	0,8	0,7	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	5,5
Хасково	2,9	1,6	2,2	3,0	2,3	1,7	1,5	1,2	1,3	1,2	1,5	1,9	3,4

Източник: НСИ „Преброяване 2011“

ТАБЛИЦА 8. Записани лица на възраст 16 и повече години в програми за възрастни за придобиване на СПК - платено обучение по вид на обучаващата институция, степен на професионална квалификация

	2018									
	ОБЩО	I СПК	II СПК	III СПК	IV СПК	ОБЩО	I СПК	II СПК	III СПК	IV СПК
	Брой					Отн. дял (%)				
а	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ОБЩО (ЦПО и професионални гимназии)										
ОБЩО	20516	9144	6170	5144	58	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни”

Благоевград	1361	528	293	540	0	6,6	5,8	4,7	10,5	0,0
Бургас	913	590	236	87	0	4,5	6,5	3,8	1,7	0,0
Варна	1242	554	404	243	41	6,1	6,1	6,5	4,7	70,7
Велико Търново	388	205	105	78	0	1,9	2,2	1,7	1,5	0,0
Видин	237	63	121	53	0	1,2	0,7	2,0	1,0	0,0
Враца	405	229	71	105	0	2,0	2,5	1,2	2,0	0,0
Габрово	184	75	49	60	0	0,9	0,8	0,8	1,2	0,0
Добрич	458	355	83	20	0	2,2	3,9	1,3	0,4	0,0
Кърджали	574	380	129	65	0	2,8	4,2	2,1	1,3	0,0
Кюстендил	454	364	18	72	0	2,2	4,0	0,3	1,4	0,0
Ловеч	220	185	5	30	0	1,1	2,0	0,1	0,6	0,0
Монтана	608	280	205	123	0	3,0	3,1	3,3	2,4	0,0
Пазарджик	845	495	214	136	0	4,1	5,4	3,5	2,6	0,0
Перник	573	205	227	141	0	2,8	2,2	3,7	2,7	0,0
Плевен	1516	876	460	180	0	7,4	9,6	7,5	3,5	0,0
Пловдив	1088	350	474	247	17	5,3	3,8	7,7	4,8	29,3
Разград	295	172	118	5	0	1,4	1,9	1,9	0,1	0,0
Русе	895	289	371	235	0	4,4	3,2	6,0	4,6	0,0
Силистра	388	277	110	1	0	1,9	3,0	1,8	0,0	0,0
Сливен	349	290	34	25	0	1,7	3,2	0,6	0,5	0,0
Смолян	1021	462	404	155	0	5,0	5,1	6,5	3,0	0,0
София - столица	3845	615	1419	1811	0	18,7	6,7	23,0	35,2	0,0
София	847	256	225	366	0	4,1	2,8	3,6	7,1	0,0
Стара Загора	608	233	152	223	0	3,0	2,5	2,5	4,3	0,0
Търговище	272	232	39	1	0	1,3	2,5	0,6	0,0	0,0
Хасково	259	90	121	48	0	1,3	1,0	2,0	0,9	0,0
Шумен	465	333	45	87	0	2,3	3,6	0,7	1,7	0,0
Ямбол	206	161	38	7	0	1,0	1,8	0,6	0,1	0,0
	В ЦПО									
ОБЩО	19988	9118	6157	4713	0	100,0	100,0	100,0	100,0	НП
Благоевград	1317	528	293	496	0	6,6	5,8	4,8	10,5	НП
Бургас	891	590	236	65	0	4,5	6,5	3,8	1,4	НП
Варна	1195	554	404	237	0	6,0	6,1	6,6	5,0	НП
Велико Търново	367	205	103	59	0	1,8	2,2	1,7	1,3	НП
Видин	205	63	121	21	0	1,0	0,7	2,0	0,4	НП
Враца	405	229	71	105	0	2,0	2,5	1,2	2,2	НП
Габрово	184	75	49	60	0	0,9	0,8	0,8	1,3	НП
Добрич	451	355	83	13	0	2,3	3,9	1,3	0,3	НП
Кърджали	548	380	129	39	0	2,7	4,2	2,1	0,8	НП
Кюстендил	454	364	18	72	0	2,3	4,0	0,3	1,5	НП
Ловеч	214	185	5	24	0	1,1	2,0	0,1	0,5	НП
Монтана	596	268	205	123	0	3,0	2,9	3,3	2,6	НП
Пазарджик	845	495	214	136	0	4,2	5,4	3,5	2,9	НП
Перник	573	205	227	141	0	2,9	2,2	3,7	3,0	НП
Плевен	1502	862	460	180	0	7,5	9,5	7,5	3,8	НП
Пловдив	1067	350	474	243	0	5,3	3,8	7,7	5,2	НП
Разград	295	172	118	5	0	1,5	1,9	1,9	0,1	НП
Русе	873	289	371	213	0	4,4	3,2	6,0	4,5	НП
Силистра	388	277	110	1	0	1,9	3,0	1,8	0,0	НП
Сливен	347	290	34	23	0	1,7	3,2	0,6	0,5	НП
Смолян	980	462	404	114	0	4,9	5,1	6,6	2,4	НП
София-столица	3788	615	1419	1754	0	19,0	6,7	23,0	37,2	НП
София	844	256	222	366	0	4,2	2,8	3,6	7,8	НП

Стара Загора	534	233	152	149	0	2,7	2,6	2,5	3,2	НП
Търговище	272	232	39	1	0	1,4	2,5	0,6	0,0	НП
Хасково	259	90	121	48	0	1,3	1,0	2,0	1,0	НП
Шумен	388	333	37	18	0	1,9	3,7	0,6	0,4	НП
Ямбол	206	161	38	7	0	1,0	1,8	0,6	0,1	НП
В професионални гимназии (ПГ)										
ОБЩО	528	26	13	431	58	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Благоевград	44	0	0	44	0	8,3	0,0	0,0	10,2	0,0
Бургас	22	0	0	22	0	4,2	0,0	0,0	5,1	0,0
Варна	47	0	0	6	41	8,9	0,0	0,0	1,4	70,7
Велико Търново	21	0	2	19	0	4,0	0,0	15,4	4,4	0,0
Видин	32	0	0	32	0	6,1	0,0	0,0	7,4	0,0
Враца	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Габрово	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Добрич	7	0	0	7	0	1,3	0,0	0,0	1,6	0,0
Кърджали	26	0	0	26	0	4,9	0,0	0,0	6,0	0,0
Кюстендил	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ловеч	6	0	0	6	0	1,1	0,0	0,0	1,4	0,0
Монтана	12	12	0	0	0	2,3	46,2	0,0	0,0	0,0
Пазарджик	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Перник	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Плевен	14	14	0	0	0	2,7	53,8	0,0	0,0	0,0
Пловдив	21	0	0	4	17	4,0	0,0	0,0	0,9	29,3
Разград	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Русе	22	0	0	22	0	4,2	0,0	0,0	5,1	0,0
Силистра	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Сливен	2	0	0	2	0	0,4	0,0	0,0	0,5	0,0
Смолян	41	0	0	41	0	7,8	0,0	0,0	9,5	0,0
София - столица	57	0	0	57	0	10,8	0,0	0,0	13,2	0,0
София	3	0	3	0	0	0,6	0,0	23,1	0,0	0,0
Стара Загора	74	0	0	74	0	14,0	0,0	0,0	17,2	0,0
Търговище	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Хасково	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Шумен	77	0	8	69	0	14,6	0,0	61,5	16,0	0,0
Ямбол	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

*НП - неприложимо

Източник: НСИ, Статистика на образованието

ТАБЛИЦА 9. Записани лица на възраст 16 и повече години в програми за придобиване на СПК във формалното образование в професионални колежи и в ПГ във вечерна, задочна или друга неприсъствена форма на 1000 човека от населението по области

Области	2015			2016			2017			2018		
	Записани	Население 16-64 години	Записани на 1000 човека	Записани	Население 16-64 години	Записани на 1000 човека	Записани	Население 16-64 години	Записани на 1000 човека	Записани	Население 16-64 години	Записани на 1000 човека
<i>a</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>
ОБЩО	20980	4628068	4,53	18985	4567038	4,16	16717	4502133	3,71	12129	4439808	2,73
Благоевград	790	208676	3,79	747	205459	3,64	628	202303	3,10	483	198713	2,43
Бургас	1379	270942	5,09	1084	268534	4,04	983	265376	3,70	824	262197	3,14
Варна	652	313024	2,08	653	311176	2,10	709	308893	2,30	542	306274	1,77

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни”

Велико Търново	1201	157348	7,63	930	154399	6,02	821	151392	5,42	506	148276	3,41
Видин	239	53444	4,47	253	51730	4,89	247	50281	4,91	217	48711	4,45
Враца	178	107270	1,66	272	104614	2,60	255	102092	2,50	180	99506	1,81
Габрово	180	69051	2,61	149	67384	2,21	115	65608	1,75	96	63953	1,50
Добрич	221	116369	1,90	218	114181	1,91	237	111672	2,12	252	109331	2,30
Кърджали	774	100403	7,71	714	99548	7,17	645	98881	6,52	457	98857	4,62
Кюстендил	379	77320	4,90	235	75131	3,13	157	73052	2,15	85	71218	1,19
Ловеч	605	78378	7,72	384	76768	5,00	285	75050	3,80	167	73440	2,27
Монтана	439	82492	5,32	381	80580	4,73	315	78678	4,00	254	76801	3,31
Пазарджик	835	169838	4,92	722	167267	4,32	859	164483	5,22	694	161829	4,29
Перник	231	79065	2,92	142	77532	1,83	91	76145	1,20	67	74572	0,90
Плевен	1025	152460	6,72	1022	149108	6,85	945	145548	6,49	567	142155	3,99
Пловдив	1747	434795	4,02	1696	431690	3,93	1297	428389	3,03	971	425265	2,28
Разград	580	76333	7,60	575	74676	7,70	586	72975	8,03	342	71474	4,78
Русе	1153	144976	7,95	1247	142901	8,73	1212	140635	8,62	531	137933	3,85
Силистра	762	71113	10,72	758	69784	10,86	609	68218	8,93	488	67000	7,28
Сливен	679	118455	5,73	533	116717	4,57	391	114945	3,40	282	112910	2,50
Смолян	273	74104	3,68	336	71757	4,68	384	69381	5,53	253	67367	3,76
София	1036	149695	6,92	1010	146954	6,87	930	144315	6,44	728	141659	5,14
София (столица)	1735	904465	1,92	1334	901166	1,48	969	896035	1,08	728	892493	0,82
Стара Загора	1213	204487	5,93	1090	201666	5,40	915	198708	4,60	557	195664	2,85
Търговище	427	73554	5,81	429	72178	5,94	399	70948	5,62	290	70047	4,14
Хасково	722	149964	4,81	690	147045	4,69	598	144475	4,14	529	141264	3,74
Шумен	745	113775	6,55	643	112292	5,73	531	110721	4,80	420	109664	3,83
Ямбол	780	76272	10,23	738	74801	9,87	604	72934	8,28	619	71235	8,69

Източник: НСИ, Статистика на образованието

ТАБЛИЦА 10. Завършили по степени на образование, вид на училището общо за страната и за област София-град

		(брой)					
		2014					
		Средно образование					
		Общо	Общообразователни училища	Специални училища	Училища по изкуствата и спортни училища (III степен професионална квалификация)	Професионални гимназии (III степен професионална квалификация)	Професионални гимназии и училища (II степен професионална квалификация)
BG	Общо за страната	53487	27263	26	1471	18936	5791
BG41 1	София (столица)	9128	5752	5	522	2625	224
		2015					
		Средно образование					

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни”

		Общо	Общообразователни училища	Специални училища	Училища по изкуствата и спортни училища (III степен професионална квалификация)	Професионални гимназии (III степен професионална квалификация)	Професионални гимназии и училища (II степен професионална квалификация)
BG	Общо за страната	50326	27021	-	1446	17845	4014
BG41	София (столица)	9625	6285	-	529	2553	258
2016							
Средно образование							
		Общо	Общообразователни училища	Специални училища	Училища по изкуствата и спортни училища (III степен професионална квалификация)	Професионални гимназии (III степен професионална квалификация)	Професионални гимназии и училища (II степен професионална квалификация)
BG	Общо за страната	44975	24381	16	1407	15795	3376
BG41	София (столица)	8321	5363	6	518	2272	162
2017							
Средно образование							
		Общо	Общообразователни училища	Специални училища	Училища по изкуствата и спортни училища (III степен професионална квалификация)	Професионални гимназии (III степен професионална квалификация)	Професионални гимназии и училища (II степен професионална квалификация)
BG	Общо за страната	48281	26556	11	1563	16585	3566
BG41	София (столица)	8978	5769	7	517	2528	157
2018							
Средно образование							

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни“

	Общо	Общообразователни училища	Специални училища	Училища по изкуствата и спортни училища (III степен професионална квалификация)	Професионални гимназии (III степен професионална квалификация)	Професионални гимназии и училища (II степен професионална квалификация)	
BG	Общо за страната	49504	26482	17	1640	17805	3560
BG41	София (столица)	9301	5939	4	570	2652	136

Източник: НСИ, Статистика на образованието

ТАБЛИЦА 11. Лица на 16 и повече години, придобили СПК в професионални колежи и в ПГ - вечерна, заочна и друга неприсъствена форма на обучение на 1000 човека от населението по области

Области	2015			2016			2017			2018		
	Придобили СПК	Население 16-64 години	Придобили СПК на 1000 човека	Придобили СПК	Население 16-64 години	Придобили СПК на 1000 човека	Придобили СПК	Население 16-64 години	Придобили СПК на 1000 човека	Придобили СПК	Население 16-64 години	Придобили СПК на 1000 човека
a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ОБЩО	2408	4628068	0,52	2267	4567038	0,50	1814	4502133	0,40	1749	4439808	0,39
Благоевград	155	208676	0,74	68	205459	0,33	103	202303	0,51	93	198713	0,47
Бургас	162	270942	0,60	66	268534	0,25	97	265376	0,37	40	262197	0,15
Варна	48	313024	0,15	63	311176	0,20	57	308893	0,18	139	306274	0,45
Велико Търново	99	157348	0,63	114	154399	0,74	72	151392	0,48	201	148276	1,36
Видин	7	53444	0,13	6	51730	0,12	21	50281	0,42	15	48711	0,31
Враца	7	107270	0,07	3	104614	0,03	4	102092	0,04	6	99506	0,06
Габрово	30	69051	0,43	8	67384	0,12	22	65608	0,34	1	63953	0,02
Добрич	31	116369	0,27	12	114181	0,11	8	111672	0,07	6	109331	0,05
Кърджали	55	100403	0,55	119	99548	1,20	95	98881	0,96	68	98857	0,69
Кюстендил	24	77320	0,31	19	75131	0,25	4	73052	0,05	27	71218	0,38
Ловеч	42	78378	0,54	40	76768	0,52	40	75050	0,53	46	73440	0,63
Монтана	12	82492	0,15	2	80580	0,02	5	78678	0,06	7	76801	0,09
Пазарджик	105	169838	0,62	98	167267	0,59	91	164483	0,55	61	161829	0,38
Перник	54	79065	0,68	16	77532	0,21	27	76145	0,35	3	74572	0,04
Плевен	54	152460	0,35	62	149108	0,42	70	145548	0,48	175	142155	1,23
Пловдив	211	434795	0,49	243	431690	0,56	155	428389	0,36	126	425265	0,30
Разград	67	76333	0,88	72	74676	0,96	60	72975	0,82	66	71474	0,92
Русе	106	144976	0,73	108	142901	0,76	102	140635	0,73	59	137933	0,43
Силистра	137	71113	1,93	76	69784	1,09	80	68218	1,17	67	67000	1,00
Сливен	169	118455	1,43	173	116717	1,48	135	114945	1,17	59	112910	0,52
Смолян	24	74104	0,32	23	71757	0,32	19	69381	0,27	20	67367	0,30
София	30	149695	0,20	47	146954	0,32	109	144315	0,76	43	141659	0,30
София (столица)	390	904465	0,43	251	901166	0,28	204	896035	0,23	143	892493	0,16
Стара Загора	117	204487	0,57	112	201666	0,56	100	198708	0,50	84	195664	0,43
Търговище	37	73554	0,50	30	72178	0,42	19	70948	0,27	52	70047	0,74
Хасково	77	149964	0,51	36	147045	0,24	26	144475	0,18	30	141264	0,21
Шумен	50	113775	0,44	42	112292	0,37	29	110721	0,26	31	109664	0,28
Ямбол	108	76272	1,42	85	74801	1,14	60	72934	0,82	81	71235	1,14

Източник: НСИ, Статистика на образованието

ТАБЛИЦА 12. Лица, завършили курсове за професионално обучение, неводещи до придобиване на СПК, в ЦПО, професионални гимназии и професионални колежи по статистически райони и области

Области	2014		2015		2016		2017		2018	
	Общо	Общо	Общо	Общо	Общо	Общо	Общо	Общо	Общо	Общо
	брой	отн. дял (%)	брой	отн. дял (%)	брой	отн. дял (%)	брой	отн. дял (%)	брой	отн. дял (%)
<i>a</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Общо за страната	52598	100	63750	100	68865	100	66694	100	60610	100
Северна и Югоизточна България	22460	42,7	26537	41,6	30505	44,3	29428	44,1	27647	41,5
Северозападен район	3431	6,5	4338	6,8	4798	7,0	4582	6,87	4735	7,10
Видин	376	0,7	465	0,7	409	0,6	327	0,49	344	0,52
Враца	891	1,7	863	1,4	1333	1,9	1250	1,87	1124	1,69
Ловеч	406	0,8	547	0,9	545	0,8	506	0,76	536	0,80
Монтана	772	1,5	1028	1,6	1256	1,8	768	1,15	848	1,27
Плевен	986	1,9	1435	2,3	1255	1,8	1731	2,60	1883	2,82
Северен централен район	4052	7,7	6165	9,7	6599	9,6	6650	9,97	6702	10,05
Велико Търново	1434	2,7	1463	2,3	1582	2,3	1651	2,48	1528	2,29
Габрово	691	1,3	907	1,4	1039	1,5	1249	1,87	1012	1,52
Разград	303	0,6	497	0,8	604	0,9	503	0,75	855	1,28
Русе	1246	2,4	2745	4,3	2805	4,1	2631	3,94	2964	4,44
Силистра	378	0,7	553	0,9	569	0,8	616	0,92	343	0,51
Североизточен район	9194	17,5	9565	15,0	11735	17,0	11618	17,42	9352	14,02
Варна	4626	8,8	5385	8,4	6944	10,1	7107	10,66	5882	8,82
Добрич	2805	5,3	2578	4,0	3176	4,6	3019	4,53	2067	3,10
Търговище	760	1,4	662	1,0	732	1,1	736	1,10	675	1,01
Шумен	1003	1,9	940	1,5	883	1,3	756	1,13	728	1,09
Югоизточен район	5783	11,0	6469	10,1	7373	10,7	6578	9,86	6858	10,28
Бургас	1830	3,5	2069	3,2	2442	3,5	2335	3,50	3119	4,68
Сливен	778	1,5	893	1,4	1071	1,6	882	1,32	679	1,02
Стара Загора	2794	5,3	3140	4,9	3068	4,5	2866	4,30	2775	4,16
Ямбол	381	0,7	367	0,6	792	1,2	495	0,74	285	0,43
Югозападна и Южна централна България	30138	57,3	37213	58,4	38360	55,7	37266	55,9	32963	49,4
Югозападен район	22481	42,7	28133	44,1	26491	38,5	26985	40,46	24776	37,15
Благоевград	1043	2,0	1164	1,8	1192	1,7	1043	1,56	975	1,46
Кюстендил	234	0,4	525	0,8	396	0,6	473	0,71	483	0,72
Перник	389	0,7	621	1,0	982	1,4	680	1,02	352	0,53
София	1732	3,3	1763	2,8	1980	2,9	1895	2,84	1596	2,39
София(столица)	19083	36,3	24060	37,7	21941	31,9	22894	34,33	21370	32,04
Южен централен район	7657	14,6	9080	14,2	11869	17,2	10281	15,42	8187	12,28
Кърджали	385	0,7	435	0,7	608	0,9	430	0,64	328	0,49
Пазарджик	1856	3,5	1393	2,2	1203	1,7	1130	1,69	1165	1,75
Пловдив	3795	7,2	5179	8,1	8058	11,7	6959	10,43	5236	7,85
Смолян	533	1,0	859	1,3	1081	1,6	900	1,35	752	1,13
Хасково	1088	2,1	1214	1,9	919	1,3	862	1,29	706	1,06
Професионални гимназии и професионални колежи										
Общо за страната	822	100	843	100	888	100,0	759	100	466	100

Северна и Югоизточна България	608	74,0	470	55,8	506	57,0	416	54,8	250	61,4
Северозападен район	224	27,3	174	20,6	216	24,3	164	21,6	18	2,4
Видин	208	25,3	147	17,4	155	17,5	114	15,0	0	0,0
Враца	-	-	-	-	21	2,4	0	0,0	5	0,7
Ловеч	5	0,6	-	-	-	-	0	0,0	0	0,0
Монтана	11	1,3	27	3,2	40	4,5	41	5,4	0	0,0
Плевен	-	-	-	-	-	-	9	1,2	13	1,7
Северен централен район	298	36,3	222	26,3	223	25,1	235	31,0	213	28,1
Велико Търново	40	4,9	1	0,1	26	2,9	23	3,0	28	3,7
Габрово	-	-	-	-	-	-	0	0,0	0	0,0
Разград	11	1,3	10	1,2	-	-	12	1,6	0	0,0
Русе	6	0,7	11	1,3	2	0,2	17	2,2	19	2,5
Силистра	241	29,3	200	23,7	195	22,0	183	24,1	166	21,9
Североизточен район	18	2,2	4	0,5	21	2,4	10	1,3	3	0,4
Варна	15	1,8	4	0,5	9	1,0	0	0,0	0	0,0
Добрич	3	0,4	-	-	12	1,4	0	0,0	0	0,0
Търговище	-	-	-	-	-	-	10	1,3	0	0,0
Шумен	-	-	-	-	-	-	0	0,0	3	0,4
Югоизточен район	68	8,3	70	8,3	46	5,2	7	0,9	16	2,1
Бургас	68	8,3	70	8,3	46	5,2	7	0,9	13	1,7
Сливен	-	-	-	-	-	-	0	0,0	0	0,0
Стара Загора	-	-	-	-	-	-	0	0,0	0	0,0
Ямбол	-	-	-	-	-	-	0	0,0	3	0,4
Югозападна и Южна централна България	214	26,0	373	44,2	382	43,0	343	45,2	216,0	28,5
Югозападен район	15	1,8	37	4,4	19	2,1	32	4,2	54	7,1
Благоевград	-	-	25	-	-	-	8	1,1	4	0,5
Кюстендил	-	-	-	-	-	-	0	0,0	0	0,0
Перник	-	-	-	-	-	-	0	0,0	0	0,0
София	-	-	-	-	-	-	0	0,0	0	0,0
София(столица)	15	1,8	12	1,4	19	2,1	24	3,2	50	6,6
Южен централен район	199	24,2	336	39,9	363	40,9	311	41,0	162	21,3
Кърджали	-	-	-	-	5	0,6	0	0,0	0	0,0
Пазарджик	-	-	-	-	-	-	0	0,0	0	0,0
Пловдив	103	12,5	200	23,7	206	23,2	154	20,3	15	2,0
Смолян	89	10,8	122	14,5	152	17,1	141	18,6	147	19,4
Хасково	7	0,9	14	1,7	-	-	16	2,1	0	0,0
ЦПО										
Общо за страната	51776	100	62907	100	67977	100	65935	100	60144	100
Северна и Югоизточна България	21852	42,2	26067	41,4	29999	44,1	29012	44,0	27397	41,6
Северозападен район	3207	6,2	4164	6,6	4582	6,7	4418	6,7	4717	7,2
Видин	168	0,3	318	0,5	254	0,4	213	0,3	344	0,5
Враца	891	1,7	863	1,4	1312	1,9	1250	1,9	1119	1,7
Ловеч	401	0,8	547	0,9	545	0,8	506	0,8	536	0,8
Монтана	761	1,5	1001	1,6	1216	1,8	727	1,1	848	1,3
Плевен	986	1,9	1435	2,3	1255	1,8	1722	2,6	1870	2,8
Северен централен район	3754	7,3	5943	9,4	6376	9,4	6415	9,7	6489	9,8
Велико Търново	1394	2,7	1462	2,3	1556	2,3	1628	2,5	1500	2,3
Габрово	691	1,3	907	1,4	1039	1,5	1249	1,9	1012	1,5
Разград	292	0,6	487	0,8	604	0,9	491	0,7	855	1,3

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни”

Русе	1240	2,4	2734	4,3	2803	4,1	2614	4,0	2945	4,5
Силистра	137	0,3	353	0,6	374	0,6	433	0,7	177	0,3
Североизточен район	9176	17,7	9561	15,2	11714	17,2	11608	17,6	9349	14,2
Варна	4611	8,9	5381	8,6	6935	10,2	7107	10,8	5882	8,9
Добрич	2802	5,4	2578	4,1	3164	4,7	3019	4,6	2067	3,1
Търговище	760	1,5	662	1,1	732	1,1	726	1,1	675	1,0
Шумен	1003	1,9	940	1,5	883	1,3	756	1,1	725	1,1
Югоизточен район	5715	11,0	6399	10,2	7327	10,8	6571	10,0	6842	10,4
Бургас	1762	3,4	1999	3,2	2396	3,5	2328	3,5	3106	4,7
Сливен	778	1,5	893	1,4	1071	1,6	882	1,3	679	1,0
Стара Загора	2794	5,4	3140	5,0	3068	4,5	2866	4,3	2775	4,2
Ямбол	381	0,7	367	0,6	792	1,2	495	0,8	282	0,4
Югозападна и Южна централна България	29924	57,8	36840	58,6	37978	55,9	36923	56,0	32747	49,7
Югозападен район	22466	43,4	28096	44,7	26472	38,9	26953	40,9	24722	37,5
Благоевград	1043	2,0	1139	1,8	1192	1,8	1035	1,6	971	1,5
Кюстендил	234	0,5	525	0,8	396	0,6	473	0,7	483	0,7
Перник	389	0,8	621	1,0	982	1,4	680	1,0	352	0,5
София	1732	3,3	1763	2,8	1980	2,9	1895	2,9	1596	2,4
София(столица)	19068	36,8	24048	38,2	21922	32,2	22870	34,7	21320	32,3
Южен централен район	7458	14,4	8744	13,9	11506	16,9	9970	15,1	8025	12,2
Кърджали	385	0,7	435	0,7	603	0,9	430	0,7	328	0,5
Пазарджик	1856	3,6	1393	2,2	1203	1,8	1130	1,7	1165	1,8
Пловдив	3692	7,1	4979	7,9	7852	11,6	6805	10,3	5221	7,9
Смолян	444	0,9	737	1,2	929	1,4	759	1,2	605	0,9
Хасково	1081	2,1	1200	1,9	919	1,4	846	1,3	706	1,1

Източник: НСИ, Статистика на образованието

ТАБЛИЦА 13. Лица, завършили курсове за професионално обучение, неводещи до придобиване на СПК, в ЦПО, професионални гимназии и професионални колежи на 1000 човека от населението по области

Области	2015			2016			2017			2018			Брой
	Завършили курсове	Население 16-64 години	Завършили курсове на 1000 човека	Завършили курсове	Население 16-64 години	Завършили курсове на 1000 човека	Завършили курсове	Население 16-64 години	Завършили курсове на 1000 човека	Завършили курсове	Население 16-64 години	Завършили курсове на 1000 човека	
<i>a</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	
Общо	63750	4628068	13,77	68865	4567038	15,08	66694	4502133	14,81	60610	4439808	13,65	
Благоевград	1164	208676	5,58	1192	205459	5,80	1043	202303	5,16	975	198713	4,91	
Бургас	2069	270942	7,64	2442	268534	9,09	2335	265376	8,80	3119	262197	11,90	
Варна	5385	313024	17,20	6944	311176	22,32	7107	308893	23,01	5882	306274	19,21	
Велико Търново	1463	157348	9,30	1582	154399	10,25	1651	151392	10,91	1528	148276	10,31	
Видин	465	53444	8,70	409	51730	7,91	327	50281	6,50	344	48711	7,06	
Враца	863	107270	8,05	1333	104614	12,74	1250	102092	12,24	1124	99506	11,30	
Габрово	907	69051	13,14	1039	67384	15,42	1249	65608	19,04	1012	63953	15,82	
Добрич	2578	116369	22,15	3176	114181	27,82	3019	111672	27,03	2067	109331	18,91	
Кърджали	435	100403	4,33	608	99548	6,11	430	98881	4,35	328	98857	3,32	
Кюстендил	525	77320	6,79	396	75131	5,27	473	73052	6,47	483	71218	6,78	
Ловеч	547	78378	6,98	545	76768	7,10	506	75050	6,74	536	73440	7,30	
Монтана	1028	82492	12,46	1256	80580	15,59	768	78678	9,76	848	76801	11,04	
Пазарджик	1393	169838	8,20	1203	167267	7,19	1130	164483	6,87	1165	161829	7,20	

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни“

Перник	621	79065	7,85	982	77532	12,67	680	76145	8,93	352	74572	4,72
Плевен	1435	152460	9,41	1255	149108	8,42	1731	145548	11,89	1883	142155	13,25
Пловдив	5179	434795	11,91	8058	431690	18,67	6959	428389	16,24	5236	425265	12,31
Разград	497	76333	6,51	604	74676	8,09	503	72975	6,89	855	71474	11,96
Русе	2745	144976	18,93	2805	142901	19,63	2631	140635	18,71	2964	137933	21,49
Силистра	553	71113	7,78	569	69784	8,15	616	68218	9,03	343	67000	5,12
Сливен	893	118455	7,54	1071	116717	9,18	882	114945	7,67	679	112910	6,01
Смолян	859	74104	11,59	1081	71757	15,06	900	69381	12,97	752	67367	11,16
София	1763	149695	11,78	1980	146954	13,47	1895	144315	13,13	1596	141659	11,27
София (столица)	24060	904465	26,60	21941	901166	24,35	22894	896035	25,55	21370	892493	23,94
Стара Загора	3140	204487	15,36	3068	201666	15,21	2866	198708	14,42	2775	195664	14,18
Търговище	662	73554	9,00	732	72178	10,14	736	70948	10,37	675	70047	9,64
Хасково	1214	149964	8,10	919	147045	6,25	862	144475	5,97	706	141264	5,00
Шумен	940	113775	8,26	883	112292	7,86	756	110721	6,83	728	109664	6,64
Ямбол	367	76272	4,81	792	74801	10,59	495	72934	6,79	285	71235	4,00

Източник: НСИ, Статистика на образованието

ТАБЛИЦА 14. Участие на населението на 25 - 64 г. във формално образование и неформално обучение (4 седмици преди интервюто) по статистически райони

	2014	2015	2016	2017	2018
	1	2	3	4	5
Общо	2,1	2,0	2,2	2,3	2,5
Северна и югоизточна България	1,2	1,3	1,5	1,5	1,6
Северозападен район	... ^u	... ^u	1,0 ^u	1,2 ^u	1,3 ^u
Северен централен район	1,2 ^u	0,9 ^u	1,3 ^u	1,8	1,7
Североизточен район	1,9	1,9	1,9	1,4	1,4
Югоизточен район	1,1 ^u	1,4	1,6	1,8	1,9
Югозападна и южна централна България	2,9	2,7	2,9	3,0	3,4
Югозападен район	3,8	3,5	3,8	4,0	4,5
Южен централен район	1,5	1,5	1,6	1,4	1,6
Мъже	1,8	1,9	2,1	2,2	2,4
Северна и югоизточна България	1,1	1,2	1,2	1,4	1,4
Северозападен район	... ^u	... ^u	... ^u	... ^u	... ^u
Северен централен район	... ^u	... ^u	... ^u	1,7 ^u	1,9 ^u
Североизточен район	2,0 ^u	1,9 ^u	1,6 ^u	... ^u	1,2 ^u
Югоизточен район	... ^u	1,3 ^u	1,2 ^u	1,8 ^u	1,6 ^u
Югозападна и южна централна България	2,6	2,6	3,0	3,0	3,4
Югозападен район	3,3	3,6	4,0	4,2	4,7
Южен централен район	1,5 ^u	1,2 ^u	1,4	1,2 ^u	1,5 ^u
Жени	2,3	2,1	2,3	2,4	2,6
Северна и югоизточна България	1,4	1,4	1,8	1,7	1,8
Северозападен район	... ^u	... ^u	... ^u	... ^u	1,7 ^u

„Националните координатори в изпълнение на
Европейската програма за учене на възрастни”

Северен централен район	1,7 ^u	... ^u	... ^u	1,8 ^u	1,6 ^u
Североизточен район	1,8 ^u	1,9 ^u	2,2 ^u	1,8 ^u	1,5 ^u
Югоизточен район	:	1,4 ^u	2,0 ^u	1,7 ^u	2,2 ^u
Югозападна и южна централна България	3,2	2,8	2,9	3,0	3,3
Югозападен район	4,3	3,4	3,6	3,8	4,4
Южен централен район	1,5 ^u	1,9 ^u	1,8	1,7 ^u	1,7
	^b	- Прекъсване във времевия ред			
	.../... ^u	- Недостатъчна статистическа точност			
<i>Източник: Евростат и НСИ, Изследване на работната сила (LFS)</i>					

ТАБЛИЦА 15. Рано напуснали образование и обучение (18 - 24 навършени години) по статистически райони

(%)

Статистически райони	2014	2015	2016	2017	2018
Общо за страната	12,9	13,4	13,8	12,7	12,7
Северозападен район	20,8	23,1	27,7	21,6	19,8
Северен централен район	17,9	15,2	14,0	14,3	11,0
Североизточен район	15,6	16,0	14,1	12,7	16,5
Югоизточен район	16,8	19,3	21,2	22,0	22,6
Югозападен район	5,9	5,7	5,7	4,7	4,7
Южен централен район	13,0	15,3	16,4	15,9	15,8

Източник: НСИ, Наблюдение на работната сила